

नागपूर मुख्य कार्यालय

कॉटन मार्केट, नागपूर - ४४००१८

संपर्क

संपादकीय : ९९२२९७००२३

वितरण : ८८८८६४७७५३

जाहिरात : ७४४७७३५८५९ / ९३२६९०६०६२

नागपूर कार्यालय संपर्क : ७४४७७३५८५९

नागपूर, अकोला, अमरावती, खामगांव, यवतमाळ, वर्धा, गडचिरोली, वाशीम, भंडारा, गोंदिया, मुंबई, पालघर (ठाणे), नाशिक आणि चंद्रपूर महासागर

महासागर

Epaper: www.epaper.dainikmahasagar.in

nagpurpost@gmail.com / mahasagarngp@gmail.com

सोने वधारले : १.२३ लाख प्रती तोळा

■ वृत्तसंस्था, नवी दिल्ली, दि. ९ :

आज, ९ ऑक्टोबर रोजी सलग चौथ्या दिवशी सोने आणि चांदीच्या किमतींनी सर्वकालीन उच्चांक गाठला. इंडिया बुलियन अँड ज्वेलर्स असोसिएशननुसार, २४ करंट सोन्याचा १० ग्रॅमचा भाव ४७२ रुपयांनी वाढून १,२२,५७० रुपयांवर पोहोचला. पूर्वी तो १,२२,०९८ रुपयांवर होता. चांदीचा भावही १,४०० रुपयांनी वाढून १,५४,१०० रुपयांवर पोहोचला. काल तो १,५२,७०० रुपयांवर पोहोचला होता. या वर्षी आतापर्यंत सोन्याच्या किमतीत अंदाजे ४६,४०८ ने वाढ झाली आहे. ३१ डिसेंबर २०२४ रोजी, २४ करंट सोन्याच्या १० ग्रॅमची किंमत ७६,१६२ होती, जी आता १,२२,५७० वर पोहोचली आहे.

* वर्ष ५१ * अंक ९७ *

* अमरावती *

शुक्रवार, दिनांक १० ऑक्टोबर २०२५

८ पाने •

किंमत रू. २/-+ वितरण खर्च रू. १ = एकुण ३ रू.)

* विशेष ऑफर : महासागर + नागपूर पोस्ट = ४ रु. फक्त

अगावलेख

खरीखरी..

बालकांचे प्राणहरण

मध्य प्रदेशमधील नागपूरलगत छिंदवाडा जिल्ह्यामध्ये एका कफ सिरपच्या म्हणजेच खोकला कमी करण्याच्या औषधाच्या प्रारानामुळे आतापर्यंत बावीस बालकांचा मृत्यू झालेला आहे. सर्वात अस्वस्थ करणारी बाब म्हणजे याबाबतीत मध्य प्रदेश सरकार कोणतीही जबाबदारी घ्यायला तयार नाही. ३ सप्टेंबर रोजी मध्यप्रदेशातील एका शाळेतल्या काही बालकांचा बळी गेला होता. त्यानंतर इतरही बालकांचा जीव गेला पण तोपर्यंत मध्यप्रदेश सरकारने कोणतीही गंभीर दखल घेतली नव्हती. त्यातील अनेक बालकांचे मृत्यू हे नागपूरमध्ये आल्यावर झालेले आहेत ही अत्यंत बेजबाबदारपणाची आणि निलाजरेपणाची कमाल आहे. छिंदवाड्याच्या अधिकाऱ्यांनी सर्वात आधी या बालकांचा एका कफ सिरपमुळे मृत्यू झालेला आहे हे स्वीकारलेच नाही. पण जेव्हा अनेक पुरावे हाती आले तेव्हा सुद्धा या घटनेला फारसे महत्त्व मध्य प्रदेशमधील या लोकांनी अजिबात दिले नाही. या सिरपप्रस्तांच्या मृत्युचे कारण शोधून काढण्यासाठी जी सामग्री छिंदवाड्याहून भोपाळला पाठवली गेली ती साध्या पोस्टाने म्हणजेच साध्या डाकेने पाठवण्यात आली होती. ती सामग्री पाच दिवसांच्या नंतर छिंदवाड्याहून भोपाळला पोहोचली आणि त्यानंतर सहा दिवसांनी अहवाल आला. त्यामध्ये त्या बालकांचा कोलिरुप नावाच्या सिरपमुळेच मृत्यू झाला आहे निष्पन्न झाले. ज्या कफ सिरपमुळे ही बालके दगावली त्यामध्ये ज्या द्रवाची जास्तीत जास्त मात्रा चार टक्क्यांच्या वर जाता कामा नये अशी नियमावली होती. ती मात्रा या कफ सिरपमध्ये जवळजवळ ४८ टक्क्यांच्या वर पोहोचलेली होती. याबाबतीमध्ये मध्यप्रदेश सरकारने कडक कारवाई करण्याऐवजी सारवासारव करण्याचा प्रयत्न केला असे सांगितले जाते. खरे तर जी तपासणी करण्यासाठी मध्य प्रदेश सरकारला दहा ते बारा दिवस लागले. तो तपासणी अहवाल तामिळनाडू सरकारने २४ तासांच्या आत तपासणी करून जाहीर केला आणि त्या सिरप निर्माण करणाऱ्या कंपनीवर पूर्णपणे बंदी घालून त्यांच्यावर कारवाई करण्याचा निर्णय घेतला. इकडे मध्य प्रदेशचे आरोग्यमंत्री कोणतीही जबाबदारी घ्यायला तयार नाहीत. त्यांनी फक्त दाखवण्यासाठी एका सरकारी डॉक्टर असलेल्या अधिकाऱ्याला फक्त निलंबित केलेले आहे. असे हे अतिशयाने आरोग्य मंत्री म्हणतात की, हे सिरप तामिळनाडूमध्ये तयार होते त्यामुळे ही जबाबदारी तामिळनाडूची आहे. याचाच दुसरा अर्थ असा की ज्या आपल्या राज्यामध्ये औषधी विकल्या जातात आणि त्या घातक आहेत असे दिसल्यावरही ते सरकार आणि त्या सरकारचे आरोग्यमंत्री ही बाब गंभीरपणे घ्यायला अजिबात तयार नाहीत. कारण त्यांच्या एकूण व्यक्त होण्यावरून तसेच दिसते आहे. ज्या घरातील नवजात बालके अशाप्रकारे मृत्युमुखी पडत आहेत त्यांच्या आई-बाबांना किती वेदना होत असतील हे मध्यप्रदेशच्या निर्लज्ज सरकारला कसे कळत नाही. आतापर्यंत २२ बालके मरण पावली गेली, अजूनही अनेक बालके गंभीर अवस्थेमध्ये आहेत, पण मध्य प्रदेश सरकार आणि त्यांचे अधिकारी यांच्या चेहऱ्यावर कोणत्याही प्रकारचा तणाव जाणवत नाही. आजकाल प्रत्येक जोडप्याला फार तर एक किंवा दोनच मुले असतात, अशा स्थितीमध्ये ज्यांचा जीव गेला आहे त्या बालकांच्या कुटुंबीयांना धीर तरी कसा धरवणार. या प्रकरणातून एकच धडा घेतला पाहिजे तो म्हणजे कोणतेही औषध घेण्यापूर्वी डॉक्टरचा सल्ला घेतला पाहिजे, त्याचा विचार सर्वांनीच केला पाहिजे. ज्या बिचाऱ्या निरपराध बालकांना जीव गमवावा लागला, त्यांना आमची मनापासून भावपूर्ण श्रद्धांजली!

nagpurpost@gmail.com

Mob. No. 9922970023

जागतिक स्थैर्य आणि आर्थिक प्रगतीसाठी

भारत-ब्रिटन भागीदारी महत्वाचा आधार

■ महासागर प्रतिनिधी, मुंबई, दि. ९ :

भारत आणि ब्रिटन वेगवेगळ्या क्षेत्रात नैसर्गिक भागीदार आहेत. या संबंधांना लोकशाही, स्वातंत्र्य आणि कायद्याचे राज्य यासारख्या मूल्यांवरचा परस्पर सामायिक विश्वास आहे. भारत आणि ब्रिटन दरम्यानची ही वाढती भागीदारी जागतिक स्थैर्य आणि आर्थिक प्रगतीसाठी महत्त्वाचा आधार ठरली आहे. ब्रिटनचे पंतप्रधान कीर स्टार्मर यांच्या नेतृत्वाखाली दोन्ही देशांतील संबंध अधिक दृढ झाले असून, व्यापार, तंत्रज्ञान, शिक्षण आणि संरक्षण क्षेत्रात अभूतपूर्व संधी निर्माण झाल्याचे प्रधानमंत्री नरेंद्र मोदी यांनी सांगितले.

ब्रिटनचे पंतप्रधान कीर स्टार्मर हे दोन दिवसांच्या भारत दौऱ्यावर आले आहेत. मुंबईतील राजभवन येथे आज त्यांची प्रधानमंत्री नरेंद्र मोदी यांच्याबरोबर द्विपक्षीय चर्चा झाली. या चर्चेनंतर नरेंद्र मोदी व कीर स्टार्मर यांनी संयुक्त निवेदन जारी केले. त्यावेळी प्रधानमंत्री मोदी बोलत होते. प्रयत्नांचे समर्थन करतो. इंडो पॅसिफिक रोजगार निर्मिती वाढेल आणि ग्राहक तसेच उद्योग क्षेत्र दोघांनाही लाभ मिळेल. दोन्ही देशांतील उद्योगक्षेत्रातील प्रतिनिधींची शिखर परिषद, सीईओ मंच आणि जागतिक संशोधन क्षमता भारताच्या प्रतिभा व सहकार्याच्या नव्या शक्यता समोर आल्याचेही त्यांनी नमूद केले.

प्रधानमंत्री नरेंद्र मोदी व ब्रिटनचे पंतप्रधान कीर स्टार्मर यांचे संयुक्त निवेदन

आजच्या बैठकीत दोन्ही नेत्यांमध्ये इंडो-पॅसिफिक आणि पश्चिम आशियातील स्थैर्य, तसेच युक्रेंममध्ये सुरू असलेल्या संघर्षावरही विचारांची देवाणघेवाण झाली. युक्रेंन आणि गाझ्याच्या मुद्द्यावर भारत संवाद आणि मुत्सद्देगिरीच्या माध्यमातून शांतता पुनर्स्थापित करण्यासाठीच्या सर्व मोदी म्हणाले, या करारामुळे व्यापार आणि क्षेत्रात सागरी सुरक्षा विषयक सहकार्य वाढविण्यासाठी वचनबद्ध असल्याचे प्रधानमंत्री मोदी यांनी यावेळी सांगितले.

आम्ही ब्रिटनची औद्योगिक तज्ञता आणि संशोधन क्षमता भारताच्या प्रतिभा व व्यापारी जोडत आहोत. गेल्या वर्षी सुरू केलेल्या भारत-ब्रिटन तंत्रज्ञान सुरक्षा

भारत आणि ब्रिटन यांच्यातील मानवी बंध हेच या नात्याचे खरे वैशिष्ट्य आहे. हे दोन देशांदरम्यानचे, लोकांदरम्यानचा, मनांदरम्यानचा जिवंत पूल आहे, असे ब्रिटनचे पंतप्रधान कीर स्टार्मर यांनी आज मुंबईत संयुक्त निवेदनादरम्यान सांगितले.

कीर स्टार्मर म्हणाले, भारत-युके एकत्र येऊन आधुनिक आणि भविष्याभिमुख भागीदारी निर्माण करत आहेत. यामुळे दोन्ही देशांच्या नागरिकांसाठी नव्या संधी निर्माण होतील. युके-भारत सर्वसमावेशक आर्थिक आणि व्यापार करार पूर्ण करणे हा ऐतिहासिक टप्पा आहे. या करारामुळे आयात शुल्क कमी होईल, बाजारपेठांमध्ये अधिक प्रवेश मिळेल, रोजगारनिर्मिती होईल आणि दोन्ही देशांतील जनतेचे जीवनमान उंचावणार आहे.

कराराच्या आर्थिक लाभांपलीकडे जाऊन, आत्मविश्वास आणि परस्पर सहकार्याचा भाव हे भारत-युके संबंध अधिक दृढ करत असल्याचेही कीर स्टार्मर यांनी नमूद केले.

विषारी कफ सिरप उत्पादक कंपनीच्या संचालकाला अखेर अटक

उपक्रमातून नवोन्मेष्टाला चालना मिळत आहे, असेही मोदी म्हणाले.

भारत आणि युके यांच्यातील संरक्षण सहकार्य अधिक बळकट होत असून, दोन्ही

देश संयुक्त उत्पादनाच्या दिशेने पावले टाकत आहेत. दोन्ही देशांच्या सैन्यदलांमध्ये सैन्य प्रशिक्षण सहकार्य करार झाला असून, भारतीय वायुसेनेचे उड्डाण प्रशिक्षक आता

सरन्यायाधीशांवर बूटफेक प्रकरण

खा. लंकेचा अनोखा निषेध

■ वृत्तसंस्था नवी दिल्ली, दि. ९ :

सर्वोच्च न्यायालयात सरन्यायाधीश भूषण गवई यांच्या दिशेने बूट फेकून मारण्याचा प्रयत्न केल्याप्रकरणी देशभरातून संताप व्यक्त होत आहे.

या वकिलाचा शरदचंद्र पवार पक्षाचे खासदार नीलेश लंके यांनी आज एक अनोखा पद्धतीने निषेध नोंदवला. नीलेश लंके यांनी थेट वकील राकेश किशोर यांच्या घरी जाऊन त्यांची भेट घेतली. यावेळी त्यांनी वकिलाला संविधानाच प्रत आणि डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांचा फोटो भेट देत त्यांच्या कर्तव्याची जाणीव करून दिली.

नीलेश लंके यावेळी म्हणाले, डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांनी देशाचे संविधान निर्माण केले. संविधानाचे संरक्षण करण्याची जबाबदारी सर्वोच्च न्यायालयाची आहे. भारताचे सरन्यायाधीश भूषण गवई यांच्याबाबत जो प्रकार घडला, तो एका व्यक्तीचा अवमान नसून संपूर्ण देशाचा अवमान होता. जे कृत्य घडले, त्याचा शांततेच्या मार्गाने निषेध करण्यासाठी मी आंबेडकरांचा फोटो आणि संविधानाची प्रत घेऊन येथे आलो आहे.

रविवार दि. १२ ऑक्टोबर, सायं. ६.३०

Banyan Hall, चिटणवीस सेंटर, नागपूर

महासागर

द्वारा आयोजित

स्मरण सुरेश भटांचे

“मराठी गज़ल के उस्ताद सुरेश भट और...”

या प्रदीप निफाडकर लिखित

हिंदी पुस्तकाचा प्रकाशन सोहळा, आणि

गीत गझल संगीत संध्या...

—गायक कलाकार—

श्याम जैन

श्रुती जैन

लेखक- प्रदीप निफाडकर

हॉलवर निमंत्रिका ३० मि. आधी उपलब्ध

कार्यक्रम व्यवस्था

RutuRang Entertainment

BHAKTI JADHAV PRODUCTIONS

सामाजिक न्याय विभागाचा निधी पुन्हा वळवला

■ महासागर प्रतिनिधी, मुंबई, दि. ९ :

महायुती सरकारच्या महत्वाकांक्षी मुख्यमंत्री माझी लाडकी बहीण योजनेसाठी निधी मिळवण्यासाठी सरकारने पुन्हा एकदा सामाजिक न्याय विभागाचा निधी वळवल्याची माहिती समोर आली आहे.

या वेळेस ४१०.३० कोटी रुपयांचा निधी सामाजिक न्याय विभागाकडून घेऊन सप्टेंबर महिन्याचा हप्ता वितरित करण्याचा निर्णय घेतला गेला आहे. त्यामुळे आता सामाजिक न्याय विभागाच्या योजनांवर परिणाम होण्याची शक्यता निर्माण झाली आहे.

राज्य सरकारच्या सामाजिक न्याय आणि विशेष सहाय्य विभागाने यासंदर्भातील शासन निर्णय बुधवारी जारी केला. या निर्णयानुसार लाडकी बहीण योजनेसाठी विभागाअंतर्गत ३९६० कोटी रुपयांचा एकूण निधी मंजूर करण्यात आला आहे. त्यापैकी सप्टेंबर महिन्याच्या हप्त्यासाठी सामाजिक न्याय विभागाकडील रक्कम वळवण्यात आली आहे.

सामाजिक न्याय विभागाकडे संजय गांधी निराधार योजना, श्रावण बाळ योजना आणि दिव्यांग कल्याण योजना अशा महत्वाच्या कल्याणकारी योजना आहेत. मात्र, या

हे तर शरद पवारांचे पाप..

■ महासागर प्रतिनिधी, बुलढाणा, दि. ९ :

राज्याचे जलसंपदा मंत्री (कृष्णा व गोदावरी खोरे विकास महामंडळ) राधाकृष्ण विखे पाटील यांनी शरद पवार यांच्यावर मराठा आरक्षणवरून टीका केली. बुलढाणा अर्बन पतसंस्थेचे संस्थापक अध्यक्ष राधेश्याम चांडक यांचा अमृत महोत्सवी अभिष्टचिंतन सोहळा स्थानिक सहकार विद्या मंदिरमध्ये आज, गुरुवारी पार पडला. यावेळी माध्यमांशी संवाद साधताना त्यांनी मराठा व ओबीसींमधील आजच्या वादाचे, संघर्षाचे खापर तत्कालीन मुख्यमंत्री शरद पवार यांच्यावर फोडले.

नागपूरमध्ये उद्या ओबीसींचा मोर्चा असून अध्यादेश रद्द करण्याची मागणी करण्यात आली आहे. याबाबत विखे पाटील म्हणाले, ओबीसी नेत्यांच्या गैरसमजातून हे घडत आहे. ओबीसींच्या आरक्षणाला धक्का न लावता हैदराबाद गॅझेटची प्रक्रिया सुरू आहे. ओबीसींच्या आरक्षणाला अजिबात धक्का लागणार नाही, अशी ग्वाही मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांच्यासह महायुतीच्या नेत्यांनी दिली आहे. त्यामुळे ओबीसी नेत्यांनी कोणताही गैरसमज करून घेऊ नये, अशी माझी विनंती आहे.

ओबीसींना आरक्षण देताना मराठा समाजाने कधी विरोध केला नाही. हे पाप शरद पवार यांनी १९९४ मध्ये महाराष्ट्र राज्याचे मुख्यमंत्री असताना केले आहे. त्यावेळी मराठा समाज ओबीसींमध्ये समाविष्ट केला असता तर हा विषयच राहिला नसता. यामुळे या पापाचे धनी शरद पवार असल्याचे विखे पाटील यांनी ठासून सांगितले.

10 OCT

मा.श्री. सुभाषभाऊ धोटे

वाढदिवसाच्या

शुभेच्छक ---

श्री.गोलूभाऊ ठाकरे

जी.डी. फॅन्स प्रमुख

कोंबेस युवा नेते

सामाजिक कार्यकर्ते

सचिन घायवळवर दहा वर्षांत एकही गुन्हा दाखल नाही : योगेश कदम

मुंबई : कुख्यात गुंड नीलेश घायवळच्या भावाला शस्त्र परवाना मंजूर केल्याच्या ठाकरे गटाचे नेते अनिल परब यांच्या आरोपांना गुहाराज्यमंत्री योगेश कदम यांनी आज जोरदार प्रत्युत्तर दिले आहे. शस्त्र परवाना देण्याचे अधिकार आपल्याला नसून, तो पोलिस आयुक्तांच्या सहीने दिला जातो, असे स्पष्ट करत त्यांनी आरोपांचे खंडन केले. सोबतच सचिन घायवळवर दहा वर्षांत एकही गुन्हा दाखल नाही. ही वस्तुस्थिती लक्षात घेऊन मी सदसर्वाविवेक बुद्धीने निर्णय घेतल्याचेही योगेश कदम यांनी म्हटले. सचिन घायवळला योगेश कदम यांच्या स्वाक्षरीने शस्त्र परवाना देण्यात आल्याचा आरोप विरोधकांकडून होत आहे. ठाकरे गटाचे नेते आणि विधान परिषदेचे आमदार अनिल परब यांनी आज पत्रकार परिषद घेत गुहाराज्यमंत्र्यांवर गंभीर आरोप केलेत. तसेच त्यांच्या राजीनाम्याची मागणी केली. आता या आरोपांवर योगेश कदम यांनी माध्यमांशी संवाद साधताना स्पष्टीकरण दिले. पोलिस आयुक्तांच्या सहीनेच शस्त्र परवाना दिला जातो, हे विरोधकांना कदाचित माहीत नसेल. मी याबाबत पूर्णपणे सविस्तर माहिती आपणवक असेल त्यास आजच पत्रकार परिषद घेऊन देणार आहे, असे योगेश कदम म्हणाले. मी काल सोशल मीडियाच्या माध्यमातून जे स्पष्टीकरण दिले, त्याबाबत विरोधक टीका करत आहेत. पण मी एवढेच सांगिन, या खुर्चीवर बसलेलो असल्यापासून प्रतीबद्ध गुन्हे किंवा गुन्हे दाखल असलेल्या एकाही व्यक्तीला शस्त्र परवाना देण्यासाठी शिफारस झालेली नाही.

मकोकाचा आरोपी सचिन घायवळला शस्त्र परवाना कसा? पदाचा राजीनामा द्यावा : सुषमा अंधारे

मुंबई : राज्याचे गुहाराज्यमंत्री योगेश कदम यांनी कुख्यात गुंड नीलेश घायवळच्या भावाला शस्त्र परवाना दिल्याचा गंभीर आरोप ठाकरे गटाच्या उपनेत्या सुषमा अंधारे यांनी केला आहे. गुन्हेगारी पार्श्वभूमी असलेल्या व्यक्तीस धक्का देणारे आहे. योगेश कदम यांनी या प्रकरणी आपल्या पदाचा गैरवापर करून गुन्हेगाराला बळ दिले. त्यामुळे त्यांनी तात्काळ आपल्या पदाचा राजीनामा द्यावा, अशी मागणी अंधारे यांनी केली आहे. सुषमा अंधारे म्हणाल्या की, योगेश कदम यांनी आपल्या अधिकारंचा गैरवापर करत एका गुंडाला अभय देण्याचा आणि त्याला बळ पुरवण्याचा प्रयत्न केला आहे, त्यामुळे त्यांना पदावर राहण्याचा कोणताही अधिकार नाही. सुषमा अंधारे यांनी वर पोस्ट करत म्हटलंय की, काल कुख्यात गुंड नीलेश घायवळचा भाऊ सचिन बन्सीलाल घायवळ शस्त्र परवाना प्रकरणांमध्ये गुहाराज्यमंत्री योगेश कदम म्हणाले की, शस्त्रपरवाना देत असताना कुठलाही गुन्हा दाखल नव्हता. सचिन घायवळ याच्यावर फक्त खुनाचा गुन्हा नाही तर मकोका अंतर्गत सुद्धा गुन्हे दाखल होते. विशेष अशा व्यक्तीला शस्त्र परवाना दिला जाऊ नये असा पोलिसांचा अहवाल होता. तरीसुद्धा योगेश कदम यांनी स्वतःच्या अधिकार कक्षेमध्ये हा विशेष परवाना देऊ केला.

अनिल परबांकडून योगेश कदमांच्या राजीनाम्याची मागणी

मुंबई : महसूल राज्यमंत्री योगेश कदम यांच्यावर ठाकरे गटाचे नेते अनिल परब यांनी पुन्हा एकदा गंभीर आरोप केले आहेत. मुख्यमंत्र्यांचे अभय असल्यामुळेच कदम यांनी राज्यात 'थैमान' घातले आहे, तसेच त्यांनी पुण्यातील एका कुख्यात गुंडाच्या भावाला, ज्याच्यावर खून आणि खंडणीचे गुन्हे दाखल होते, त्याला शस्त्र परवाना मंजूर केल्याचा धक्कादायक दावा परब यांनी केला आहे. अनिल परब यांनी कदम यांच्या हाकालपट्टीची मागणी करत, मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांची भेट घेणार असल्याचे सांगितले. अनिल परब यांनी सांगितले की, योगेश कदम यांचे अनेक कारनामे मी पुराव्यांसह यापूर्वी विधिमंडळात मांडले आहेत. मात्र, मुख्यमंत्री प्रत्येक वेळी त्यांची पाठराखण करतात. मुख्यमंत्र्यांची काय अडचण आहे, हे माहिती नाही; पण यामुळे 'मंत्र्यांनी काहीही केले तरी चालते, कारण आमहाला अभय आहे,' असा संदेश जनतेत गेला आहे. उपमुख्यमंत्री एकनाथ शिंदे यांनी खेडच्या सभेत जाऊन 'योगेश, मी तुज्या पाठीशी आहे.

महाराष्ट्रात डॉक्टरांच्या चिठ्ठीशिवाय खोकल्याच्या औषध विक्रीवर बंदी

■ महासागर प्रतिनिधी, मुंबई, दि. ९ : मध्य प्रदेश-राजस्थानात कफ सिरप सेवनामुळे बालकांचे मृत्यू झाल्याने महाराष्ट्र अन्न आणि औषध प्रशासन (एफडीए) सतर्क झाले आहे. डॉक्टरांच्या चिठ्ठीशिवाय खोकल्याच्या औषधाची विक्री करू नका असे आदेश एफडीएने औषध विक्रेत्यांना दिले आहेत, अशी माहिती राज्य औषध नियंत्रक डॉ. डी. आर. गव्हाणे यांनी दिली. बाल मृत्यूसाठी अधिकारी तामिळनाडू औषध नियंत्रण विभागाशी समन्वय साधून महाराष्ट्रातील वितरणाचा मागोवा घेत आहेत. मुंबई, ठाणे व कल्याणमधील अनेक औषध विक्रेत्यांकडून डॉक्टरांच्या चिठ्ठीशिवाय खोकल्याच्या औषधांची विक्री होत असल्याचा दावा ऑल फूड ड्रग्स व लायसन्स होल्डर फाऊंडेशनचे अध्यक्ष अभय पांडे यांनी केल्ले आहेत. बुधवारी फाऊंडेशनच्या कार्यकर्त्यांनी मुंबई-ठाणे-कल्याणमधील अनेक औषध विक्रेत्यांकडे डॉक्टरांच्या चिठ्ठीशिवाय

ई-बस प्रवास होणार अधिक परवडणारा

प्रवाशांसाठी मासिक व त्रैमासिक पास योजना सुरु : परिवहन मंत्री प्रताप सरनाईक

■ महासागर प्रतिनिधी, मुंबई, दि. ९ : महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळाने (एसटी महामंडळाने) प्रवाशांच्या सोयीसाठी आणि ई-बस सेवेला अधिक प्रतिसाद मिळवण्यासाठी एक महत्त्वपूर्ण निर्णय घेतला आहे. आता राज्यातील ई-बस प्रवाशांना मासिक व त्रैमासिक पास सवलत योजना उपलब्ध होणार आहे. अशी माहिती परिवहन मंत्री तथा एसटी महामंडळाचे अध्यक्ष प्रताप सरनाईक यांनी दिली. मंत्री सरनाईक म्हणाले की, या पास योजनांचा मुख्य उद्देश नोकरी व व्यवसायाच्या निमित्ताने दरोज एकच मार्गावर प्रवास करणाऱ्या निर्यामित

प्रवाशांना ई-बस सेवेकडे आकर्षित करणे हा आहे. सध्या महामंडळाच्या ताफ्यात ई-बस प्रकल्पातील ४४८ बस आणि शिवाई प्रकल्पातील ५० ई-बसेस कार्यरत आहेत. भविष्यात या बसेसची संख्या आणखी वाढवण्याचा मानस आहे. अनेक प्रवाशांकडून ई-बस सेवेत पास प्रणालीची मागणी केली जात होती. या पार्श्वभूमीवर महामंडळाने प्रवाशांना अधिक सोयीस्कर आणि आर्थिकदृष्ट्या परवडणारा प्रवास देण्यासाठी ही योजना लागू करण्याचा निर्णय घेतला आहे. महामंडळाच्या या निर्णयामुळे दैनंदिन

पास योजनेच्या प्रमुख वैशिष्ट्ये
उपलब्धता : ९ मीटर ई-बस, १२ मीटर ई-बस आणि ई-शिवाई सेवेमध्ये हे पासेस उपलब्ध असतील. (ई-शिवाय बसेसचा वगळून)
मासिक पास : (३० दिवस) : २० दिवसांच्या परतीच्या प्रवासाचे भाडे आकारून ३० दिवसांसाठी पास दिला जाईल.
त्रैमासिक पास : (९० दिवस) : ६० दिवसांच्या परतीच्या प्रवासाचे भाडे आकारून ९० दिवसांचा पास उपलब्ध होईल.
पास वर्गातील लवचिकता : उच्च सेवा वर्गाचा पास (ई-बस) वापरून प्रवासी निमआराम किंवा साध्या बसमध्येही प्रवास करू शकतील.
फरक भाडे नियम : निमआराम किंवा साध्या बसच्या पासधारकांना ई-बसने प्रवास करायचा असल्यास, दोन्ही सेवांतील भाड्यातील फरक १००% दराने भरून तिकीट घेऊन प्रवास करता येईल.
प्रवाशांना मोठा दिलासा मिळणार असून, स्वच्छ, पर्यावरणपूरक आणि आरामदायी प्रवासासाठी ई-बसचा वापर वाढण्यास मदत होईल, असा विश्वास परिवहन मंत्री प्रताप सरनाईक यांनी व्यक्त केला आहे.

कंत्राटी कर्मचाऱ्यांच्या मानधनात १५ टक्के वाढ

■ महासागर प्रतिनिधी, मुंबई, दि. ९ : राष्ट्रीय आरोग्य अभियानांतर्गत कंत्राटी तत्वावर कार्यरत असलेल्या कर्मचाऱ्यांना १५ टक्के इतकी भरघोस मानधन वाढ देण्यात येणार आहे. त्याबाबत शासन मान्यता देण्यात आली असून राज्यभरातील पन्नास हजारांवर कर्मचाऱ्यांना याचा लाभ मिळणार आहे. आरोग्यमंत्री प्रकाश आंबटकर यांच्या या निर्णयामुळे राज्याभरातील कंत्राटी कर्मचाऱ्यांकडून आनंद व्यक्त होत असून आरोग्यमंत्र्यांचे अभिनंदन करण्यात येत आहे.

असून त्यांच्या उर्वरित मागण्याबाबतही शासन सकारात्मक असल्याचे प्रकाश आंबटकर यांनी सांगितले. दहा वर्षे सलग सेवा पूर्ण झालेल्या कर्मचाऱ्यांना एक वेळची बाब म्हणून सेवेत कायम करणे, एनएचएम कर्मचाऱ्यांना अंतर्गत सामाजिक सुरक्षा लाभ देणे, कर्मचाऱ्यांचा कंत्राटी कर्मचाऱ्यांचे मनुबल वाढेल आरोग्य विभागाची यंत्रणा अधिक परिणामकारक होईल, असा विश्वास प्रकाश आंबटकर यांनी व्यक्त केला आहे.

सर्वजनिक आरोग्य विभागात विविध राष्ट्रीय आरोग्य कार्यक्रमांच्या प्रभावी अंमलबजावणीसाठी राष्ट्रीय आरोग्य अभियान (एन.एच.एम.) अंतर्गत अनेक पदावर कंत्राटी तत्वावर कर्मचाऱ्यांची नियुक्ती करण्यात आली आहे. या कर्मचाऱ्यांची गेले इतर मागण्याच्या बाबत अनेक वर्षांपासून भरीव मानधन वाढीची मागणी होती. त्या मागणीला सकारात्मक प्रतिसाद देत शासनाने १५ टक्के मानधन वाढ देण्याचा निर्णय केला आहे. सद्यस्थितीत राष्ट्रीय आरोग्य अभियानात कार्यरत असलेल्या कंत्राटी कर्मचाऱ्यांना याचा लाभ मिळणार आहे.

संत गाडगे बाबा अमरावती विद्यापीठाचे उपकेंद्र अकोल्यात स्थापण्यासाठी समिती नेमावी

■ महासागर प्रतिनिधी, मुंबई, दि. ९ : संत गाडगे बाबा अमरावती विद्यापीठाचे उपकेंद्र अकोला येथे सुरू करण्याच्या कार्यवाहीसाठी तीन सदस्यीय समिती नेमावी. या समितीने उपकेंद्रासाठी योग्य जागेची पाहणी करून सविस्तर आराखडा सादर करावा, असे निर्देश सूचना उच्च व तंत्रशिक्षण मंत्री चंद्रकांतदादा पाटील यांनी दिले. मंत्रालयात उच्च व तंत्रशिक्षण विभागाची बैठक झाली. राज्यमंत्री इंद्रनील नाईक, आमदार रणधीर सोमकर, तंत्रशिक्षण विभागाचे संचालक डॉ. विनोद मोहितकर, उच्च शिक्षण विभागाचे उपसचिव अशोक मांडे, उपसचिव प्रताप लुबाळ, महाराष्ट्र राज्य कला संचालनालयाचे संचालक डॉ. किशोर इंगळे महाराष्ट्र राज्य कला शिक्षण मंडळाचे संचालक विनोद दांडगे, सहसचिव संतोष खोरगडे, संत गाडगे बाबा अमरावती विद्यापीठाचे प्र-कुलगुरु, विद्यापीठाचे रजिस्ट्रार तसेच संबंधित अधिकारी उपस्थित होते. उच्च शिक्षण संचालक डॉ. शैलेंद्र देवळगावकर दुरधस्य प्रणालीद्वारे उपस्थित होते.

उच्च व तंत्रशिक्षण मंत्री चंद्रकांत पाटील म्हणाले की, सर. जे. जे. स्कूल ऑफ आर्ट ही महाराष्ट्राची सांस्कृतिक ओळख आहे. येथील कलाकृती पुढील पिढ्यांसाठी सुरक्षित राहाव्यात, याकरिता आधुनिक सुविधांसह आर्ट म्युझियम उभारवे. यावेळी सर. जे. जे. कला महाविद्यालयाच्या समृद्ध कलावैभवाचे जतन, संवर्धन आणि प्रदर्शनासाठी आधुनिक तंत्रज्ञानयुक्त आर्ट गॅलरी उभारण्याच्या आराखड्याचा सविस्तर आढावा घेण्यात आला. या गॅलरीत संस्थेतील ऐतिहासिक व दुर्मिळ कलाकृतींचे डिजिटल दस्तऐवजीकरण, विद्यार्थ्यांसाठी संशोधन व अभ्यासासाठी खुले प्रदर्शन विभाग, तसेच आधुनिक कलाप्रदर्शनासाठी स्वतंत्र दालन उभारण्याबाबतही चर्चा झाली. बैठकीस तंत्रशिक्षण विभागाचे संचालक डॉ. विनोद मोहितकर, सर. जे. जे. स्कूल ऑफ आर्टचे प्राचार्य राजीव मिश्रा, महाराष्ट्र राज्य कला संचालनालयाचे संचालक डॉ. किशोर इंगळे, महाराष्ट्र राज्य कला शिक्षण मंडळाचे संचालक विनोद दांडगे, सहसचिव संतोष खोरगडे, सार्वजनिक बांधकाम विभागाचे अधिकारी तसेच संबंधित अधिकारी उपस्थित होते.

पुण्यात १३ लाखांचा कफ सिरप साठा जप्त

■ महासागर प्रतिनिधी, पुणे, दि. ९ : खोकल्यावर उपचारासाठी वापरल्या जाणाऱ्या दोन कंपन्यांच्या कफ सिरपमध्ये धोकादायक रसायन डायथिलीन ग्लायकॉल प्रमाणपेक्षा जास्त आढळल्याचे उघड झाल्यानंतर महाराष्ट्र अन्न व औषध प्रशासनानेमोठी कारवाई केली आहे. एफडीएकडून १३ लाख रुपयांचा कफ सिरप साठा जप्त करण्यात आला असून, त्याची विक्री आणि वितरण तातडीने थांबविण्याचे आदेश देण्यात आले आहेत. या प्रकरणातुळे केवळ औषध उत्पादक कंपन्यांमध्येच नव्हे, तर वैद्यकीय क्षेत्रातही मोठी खळबळ उडाली आहे. रेडनेक्स फार्मास्युटिकल्स प्रा. लि. आणि हाशेफ फार्मा प्रा. लि. या गुजरातमधील दोन कंपन्यांच्या सिरपमध्ये हे विषारी रसायन आढळले असून, ही कारवाई सार्वजनिक आरोग्याच्या दृष्टीने अत्यंत महत्त्वाची असल्याचे अधिकार्यांनी सांगितले. एफडीएकडून अलोकडेच पुणे विभागातून विविध कफ सिरपचे नमुने तपासणीसाठी पाठविण्यात आले होते.

कारचा भीषण अपघात

■ महासागर प्रतिनिधी, मुंबई, दि. ९ : मुंबईतील पश्चिम द्रुतगती महामार्गावर म्हणजेच ह गुरुवारी पहाटे एक भीषण अपघात झाला. पहाटे अडीचच्या सुमारास बीएमडब्ल्यू आणि पोर्शे कारमध्ये धोकादायक शर्यत सुरू असताना, नियंत्रण सुटल्याने पोर्शे कार दुर्भाजकावर आदळली. या अपघातात पोर्शे कारचा चालक गंभीर जखमी झाला असून, त्याच्यावर सध्या रुग्णालयात उपचार सुरू आहेत. दरम्यान, बीएमडब्ल्यू कारचा चालक पोलिसांच्या ताब्यात असून, जोगेश्वरी पोलिसांनी या प्रकरणाचा तपास सुरू केला आहे. मिळालेल्या माहितीनुसार, बोरिवलीकडून अंधेरीच्या दिशेने जाणाऱ्या मार्गावर दोन्ही लव्हरी कारची शर्यत सुरू होती. साक्षीदारांच्या म्हणण्यानुसार, या दोन्ही कारचा वेग १५० किलोमीटर प्रतितास होता. जोगेश्वरी मेट्रो स्थानकाजवळ पोर्शे कारचा चालक गाडीवरील नियंत्रण गमावून बसला आणि गाडी थेट दुर्भाजकावर जोरदार आदळली. अपघात इतका भीषण होता की, पोर्शे कार चार ते पाच वेळा पलटी झाली, तर तिचा समोरील भाग पूर्णपणे चेदामेंदा झाला. एअरबॅग्ज उघडल्यामुळे चालकाचा जीव थोडक्यात बचावला असला तरी त्याला गंभीर दुखापत झाली आहे. अपघातानंतर आसपासच्या नागरिकांनी तातडीने घटनास्थळी धाव घेतली आणि जखमी चालकाला पोलिसांच्या मदतीने जवळच्या रुग्णालयात दाखल केले. जोगेश्वरी पोलिस ठाण्याचे अधिकारी घटनास्थळी दाखल झाले आणि पंचनामा करून वाहनांची तपासणी केली. पोलिसांकडून मिळालेल्या माहितीनुसार, बीएमडब्ल्यू कारचा चालक ताब्यात घेतला असून, त्याची चौकशी सुरू आहे. प्राथमिक तपासत दोन्ही कारमध्ये शर्यत सुरू होती, असे संकेत पोलिसांना मिळाले आहे. एका प्रत्यक्षदर्शीने सांगितले की, रात्री दोनच्या सुमारास दोन महगड्या गाड्या अतिवेगाने जात होत्या. काही क्षणातच मोठा आवाज झाला. आम्ही बाहेर आलो तेव्हा पोर्शे कार दुर्भाजकावर उलटलेली दिसली. चालक आत अडकला होता. पोलिस आले आणि त्याला बाहेर काढून रुग्णालयात नेले.

सांगली बँकेच्या नोकर भरतीला स्थगिती

■ महासागर प्रतिनिधी, सांगली, दि. ९ : राज्यातील महायुती सरकारने सांगली जिल्हा मध्यवर्ती बँकेतील नोकर भरतीला तत्काळ स्थगिती दिली आहे. रगत क्रांती संघटनेचे आमदार सदाभाऊ खोत यांनी माहिती दिली. या नोकरी भरती रद्द करून मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांनी राष्ट्रादी कांग्रिस पार्टी शरदचंद्र पवार पक्षाचे माजी प्रदेशाध्यक्ष जयंत पाटील यांना धक्का दिल्याचा दावा केला जात आहे. सांगली जिल्हा मध्यवर्ती बँकेतील विविध ५५९ जागांसाठी भरती प्रक्रिया सुरू करण्यात आली होती. पण भाजप आमदार गोपीचंद पडळकर व रगत क्रांती संघटनेचे अध्यक्ष सदाभाऊ खोत यांनी या भरती प्रक्रियेत अनियमितता होत असल्याचा दावा करत मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांच्याकडे या भरतीला स्थगिती देण्याची मागणी केली होती.

महाराष्ट्राचा सुपूर आता बिहारच्या राजकारणात आवयपीएस शिवदीप लांडे यांचा राजकारणात प्रवेश

■ महासागर प्रतिनिधी, मुंबई, दि. ९ : बिहारमध्ये कधी काळी सुपर कॉप आणि सिंघम म्हणून प्रसिद्ध असलेले माजी आयपीएस अधिकारी शिवदीप लांडे यांनी अखेर राजकारणात अधिकृत प्रवेश केला आहे. कटोर, प्रामाणिक आणि जनतेशी जोडलेली प्रतिमा असलेल्या लांडे यांनी येत्या महाराष्ट्राचा हा सुपूर आता बिहारच्या राजकारणात काय कमाल दाखवतो? हे पाहूच लागेल. शिवदीप लांडे यांनी काही महिन्यांपूर्वी पोलिस सेवेतून स्वेच्छ निवृत्ती घेतली होती. तेव्हा पासूनच त्यांच्या राजकारणात प्रवेशाबाबत चर्चा सुरू होती. त्यांनी हिंदू सेना पार्टी नावाने नवा राजकीय पक्ष स्थापन करण्याची तयारी केली होती. मात्र पक्षाची अधिकृत नोंदणी वेळेत न झाल्याने ते अपक्ष उमेदवार म्हणूनच रिंगणात उतरणार आहेत.

शिवदीप लांडे यांनी निवडणुकीत उतरतानाच स्पष्ट संदेश दिला आहे की, त्यांच्या राजकारणाचा केंद्रबिंदू भ्रष्टाचाराविरोधातील लढा आणि जनसेवा असेल. त्यांनी सांगितले की, मी पोलीस सेवेत असताना गुन्हेगारी, माफिया आणि भ्रष्टाचाराविरोधात कटोर भूमिका घेतली. आता राजकारणात आलो आहे, ते ही जनतेसाठी. बिहारमध्ये परिवर्तन घडवण्याचा निर्धार केला आहे. लांडे यांनी आपल्या कार्यकाळात बिहारमधील अनेक जिल्ह्यांमध्ये गुन्हेगारीवर अंकुश ठेवला होता.

मनाचे श्लोक नावाचा चित्रपट म्हणजे संत वाड्मयाचा अपमान

हिंदू समाज चित्रपट प्रदर्शित होऊ देणार नाही : हिंदु जनजागृती समितीचा इशारा

■ महासागर प्रतिनिधी, मुंबई, दि. ९ : राष्ट्रसंत श्री समर्थ रामदास स्वामी महाराज यांनी रचलेल्या मनाचे श्लोक या पवित्र धार्मिक ग्रंथाच्या नावाचा वापर करून त्याच नावाने मराठी चित्रपटाची निर्मिती करणे, हा हिंदूंच्या श्रद्धेचा वाजार मांडण्यासारखे आहे. हा समर्थ रामदासस्वामींचा अपमानच आहे. उच्चतम नैतिक मूल्ये शिकवण्याच्या ग्रंथाचे नाव केवळ मनोरंजन, व्यावसायिक लाभ आणि सवंग प्रसिद्धीसाठी वापरणे, हा कोट्यवधी श्रीरामभक्तांच्या आणि समर्थभक्तांच्या धार्मिक भावना पायदळी तुडवण्याचा प्रकार आहे. संतपरंपरेचा हा अपमान हिंदू समाज कदापि सहन करणार नाही. जर या चित्रपटाचे नाव तात्काळ बदलले नाही, तर हिंदू समाज रस्त्यावर उतरून आंदोलन करेल आणि चित्रपट प्रदर्शित होऊ देणार नाही. शासन आणि सेन्सॉर बोर्डाने याची तातडीने गंभीर दखल घेऊन मनाचे श्लोक हे पवित्र नाव चित्रपटाच्या शीर्षकातून हटवण्यासाठी आवश्यक कार्यवाही करावी, अशी मागणी हिंदु जनजागृती समितीने महाराष्ट्र आणि छत्तीसगड राज्य संघटक सुनील घनवट यांनी केली आहे. सुनील घनवट पुढे म्हणाले की, "या संदर्भात समितीच्या वर्तमान शासन व सेन्सॉर बोर्डांना निवेदन देण्यात येणार असून, संबंधितांना कायदेशीर नोटीसही पाठवली जाईल. अभिव्यक्ती स्वातंत्र्याचा नावाखाली

कोणी कुराण किंवा बायबल यांसारख्या धार्मिक ग्रंथांची नावे वापरून चित्रपट बनवण्याचे धाडस करेल का? आणि जोरी केले, तरी सेन्सॉर बोर्ड त्याला प्रदर्शनी देईल का? मग केवळ हिंदूंच्या धार्मिक भावना वारंवार का दुखावल्या जातात? यापूर्वी द डा विंची कोड आणि विश्वरूप यांसारख्या चित्रपटांमुळे अनेकदा हिंदूंनी व मुस्लिम धर्मीयांच्या भावना दुखावल्याने अनेक राज्यांत त्यांच्या प्रदर्शनावर बंदी घालण्यात आली होती. या चित्रपटाच्या बाबतीतही कायदा-सुव्यवस्थेचा प्रश्न निर्माण झाल्यास त्याला सर्वसत्ती चित्रपट निर्माते, दिग्दर्शक आणि सेन्सॉर बोर्ड जबाबदार असतील." घनवट पुढे म्हणाले, सर्वोच्च वापरणे कायद्याच्या आणि नैतिकतेच्या विरोधात आहे. भारतीय न्याय धार्मिक कलम २९९ नुसार हेतुपुरस्सर धार्मिक भावना दुखावणे हा एक गंभीर, दखलपात्र आणि अजामीनपात्र गुन्हा आहे; तसेच सिनेमोग्राफ कायदा १९५२च्या कलम ५-च नुसार सामाजिक सलोखा आणि नैतिकता प्रभावित न देण्याची जबाबदारी सेन्सॉर बोर्डाची आहे.

जगातील एक अब्जाहून अधिक लोक मानसिक आजारी

आव्हाने आणि समाजाची जबाबदारी

जगभरात दरवर्षी १० ऑक्टोबर हा दिवस जागतिक मानसिक आरोग्य दिन म्हणून साजरा केला जातो. हा दिवस केवळ मानसिक आजारविषयी जागरूकता निर्माण करण्यासाठी नसून, मानसिक आरोग्याला समाजात प्राथमिकता देण्याचा एक व्यापक प्रयत्न आहे. आधुनिक जगातील दैनंदिन ताणतणाव, सामाजिक स्पर्धा, आर्थिक अस्थिरता आणि तंत्रज्ञानाच्या झपाट्याने वाढलेल्या संवादाच्या पद्धतीमुळे मानसिक आरोग्याची स्थिती गंभीर होत चालली आहे. जागतिक आरोग्य संघटनेच्या २०२५ मध्ये प्रकाशित 'World Mental Health Today' अहवालानुसार, जगभरात सुमारे एक अब्जाहून अधिक लोक मानसिक आजारानी ग्रस्त आहेत. ही आकडेवारी केवळ संख्यात्मक तथ्य नाही, तर ही मानवतेसमोरील गंभीर आव्हाने आणि मानसिक आरोग्य सेवेमध्ये असलेल्या अंतराचे स्पष्ट प्रमाण आहे.

मानसिक आरोग्य समस्या ही केवळ रुग्णालयात उपचार घेण्याच्या गरजेपुरती मर्यादित नसून, ती व्यक्तीच्या संपूर्ण जीवनशैलीशी संबंधित आहे. जागतिक आरोग्य संघटनेने केलेल्या मानसिक आरोग्याच्या व्याख्येनुसार मानसिक आरोग्य ही अशी स्थिती आहे, ज्यामध्ये व्यक्ती आपल्यातील क्षमता ओळखून तिचा व्यवस्थित उपयोग करू शकते, तसेच जीवनातील ताणतणावास सामोरे

जाण्यास मानसिक आरोग्य सक्षम स्थिती आहे, मानसिक सुदृढ व्यक्ती उत्पादकपणे कार्य करू शकते आणि समाजासाठी योगदान देऊ शकते.

म्हणजेच मानसिक आरोग्याचा अर्थ केवळ मानसिक आजार नसणे नव्हे, तर जीवनातील आव्हानांना सामोरे जाण्याची क्षमता, समाजात सक्रिय सहभाग, आणि आत्मस्वीकृती यासह व्यक्तीची पूर्ण मानसिक क्षमता आहे.

मानसिक विकार अनेक प्रकारचे असतात, जसे की नैराश्य, चिंता विकार, बायपोलर डिसऑर्डर (द्विध्रुवीय विकार), स्किझोफ्रेनिया (ज्या रोगामध्ये विचार, भावना व कृती यांमध्ये फारकत पडत जाते असा मानसिक रोग), पोस्ट-ट्रॉमॅटिक स्ट्रेस डिसऑर्डर (आघातानंतरचा ताण विकार), आणि व्यसनधर्मीय विकारांमुळे केवळ व्यक्तीच नाही तर कुटुंब, समाज आणि आर्थिक स्थिती देखील प्रभावित होते. जागतिक आरोग्य संघटनेच्या अहवालानुसार, नैराश्य आणि चिंता विकार हे सर्वाधिक सामान्य आहेत, आणि त्यांचा परिणाम दीर्घकाळ टिकतो. मानसिक आजार हे अपंगत्वाचे दुसरे सर्वात मोठे कारण आहेत, ज्यामुळे रोजगार, उत्पन्न आणि सामाजिक सहभागवर प्रतिकूल परिणाम होतो.

जागतिक पातळीवर, मानसिक आरोग्याविषयी जागरूकता वाढली तरी, अजूनही अनेक लोकांना योग्य सेवा मिळत नाहीत. जागतिक आरोग्य संघटनेच्या अहवालानुसार, मानसिक आरोग्यासाठी जागतिक आरोग्य बजेटचे तसेच जीवनातील ताणतणावास सामोरे

आर्थिक दृष्ट्या अत्यल्प आहे.

उच्च उत्पन्न असलेल्या देशांमध्ये प्रति व्यक्ती ६५ अमेरिकन डॉलर्स इतका खर्च होतो, तर कमी उत्पन्न असलेल्या देशांमध्ये केवळ ०.०४ अमेरिकन डॉलर्स इतका खर्च केला जातो. या सुविधांच्या कमतरतेमुळे सुमारे ८०% मानसिक आजारी लोकांना आवश्यक उपचार मिळत नाहीत.

भारतामध्ये मानसिक आरोग्याचे संकट अधिक गंभीर आहे. राष्ट्रीय मानसिक आरोग्य सर्वेक्षण (NMHS) २०१५-१६ नुसार, भारतात १८ वर्षांवरील १४% लोक मानसिक विकारांनी ग्रस्त आहेत. परंतु, केवळ १०-१२% लोकांनाच उपचार मिळतात. उर्वरित ८८-९०% लोकांना आवश्यक उपचार मिळत नाहीत, ज्यामुळे उपचार दरी अत्यंत मोठी आहे. या सर्वेक्षणानुसार, मानसिक विकारांमध्ये

डॉ. राजेंद्र बगटे
९९६०१०३५८२
bagate.rajendra5@gmail.com
(लेखक, समाजशास्त्राचे अभ्यासक आहेत)

नैराश्य, चिंता विकार, आणि मद्यपान विकार हे सर्वाधिक आढळले. उपचार न मिळण्याची कारणे विविध आहेत, ज्यात सामाजिक कलंक, अज्ञान, आणि उपचारांच्या उपलब्धतेची कमतरता यांचा समावेश होतो. ग्रामीण भागात मानसिक आरोग्य सेवा अजूनही दुर्लभ आहेत. अनेकदा मानसिक विकारांना समाजात भूतबाधा, दैवी शाप, कमजोरी अशा चुकीच्या समजुतींशी

जोडले जाते. या अज्ञानामुळे रुग्णांना योग्य वैद्यकीय उपचाराऐवजी पारंपारिक उपाय, झाडफुंक, जादूटोणा किंवा धार्मिक मार्गांचा आधार घ्यावा लागतो, ज्यामुळे आजार अधिक तीव्र होतो आणि समाजातून तुटतो.

महिलांचे मानसिक आरोग्य हा विशेष लक्ष देण्यासारखा भाग आहे. कौटुंबिक हिंसा, लैंगिक अत्याचार, सामाजिक असमानता, आणि घरगुती जबाबदाऱ्या यामुळे महिलांमध्ये मानसिक विकारांचे प्रमाण पुरुषांच्या तुलनेत दुप्पट आहे. मातृत्वोत्तर नैराश्य देखील या समस्येचा एक गंभीर भाग आहे. या सर्व कारणांमुळे महिलांच्या मानसिक आरोग्यावर सामाजिक दृष्ट्या गंभीर परिणाम होतो आणि त्यांना उपचार घेण्यास अडचणी येतात. तरुण पिढीमध्ये मानसिक आरोग्याची स्थिती अधिक चिंताजनक आहे.

शैक्षणिक दडपण, करिअरची चिंता, कौटुंबिक अपेक्षा, आणि सोशल मीडियावरील तुलना या सर्वामुळे नैराश्य, चिंता विकार, आणि एकाकीपण यांचे प्रमाण वाढले आहे. भारतात दरवर्षी १२,००० हून अधिक विद्यार्थी आत्महत्या करतात, जो शिक्षण प्रणालीतील गंभीर त्रुटी आणि मानसिक आरोग्याविषयीच्या अज्ञानाचे स्पष्ट उदाहरण आहे.

मानसिक आरोग्य सेवेमध्ये तज्ज्ञांची कमतरता, संसाधनांचा अभाव, आणि समुदाय आधारित सेवा मॉडेल्सची कमतरता यामुळे उपचार घेणे कठीण झाले आहे. भारत सरकारने २०१७ मध्ये मानसिक आरोग्य सेवा कायदा (Mental Healthcare Act) लागू करून मानसिक आरोग्याला कायदेशीर मान्यता दिली आहे. यामध्ये मानसिक आरोग्य सेवा सर्वासाठी उपलब्ध करणे, रुग्णांच्या अधिकारांचे संरक्षण करणे, आणि मानसिक आरोग्याविषयी जनजागृती करणे यांचा समावेश आहे. District Mental Health Programme (DMHP) आणि National Mental Health Programme (NMHP) यांसारख्या कार्यक्रमांद्वारे ग्रामीण व शहरी भागात मानसिक आरोग्य सेवांचे जाळे मजबूत करण्याचा प्रयत्न सुरू आहे.

समाजातील अंधश्रद्धा दूर करण्यासाठी व्यापक जनजागृती करणे आवश्यक आहे. शाळांमध्ये भावनिक शिक्षण, महाविद्यालयांमध्ये मानसिक आरोग्य क्लब, आणि ग्रामपंचायतींमध्ये समुदाय आधारित समुपदेशन सुरू करणे यामुळे मानसिक आरोग्याविषयी जागरूकता वाढेल. रुग्णांना योग्य उपचार मिळवण्यासाठी प्रोत्साहन मिळेल आणि सामाजिक कलंक कमी होईल. व्यक्तिगत पातळीवर मानसिक आरोग्य टिकवण्यासाठी योग, ध्यान, विषयन, व्यायाम, निसर्गाशी संबंध, संगीत आणि संवाद या सर्व गोष्टी अत्यंत उपयोगी आहेत. भावनिक साक्षरता वाढवणे, आत्मस्वीकृती, आणि सहानुभूती यांचा

विकास देखील मानसिक आरोग्यासाठी महत्त्वपूर्ण आहे. मानसिक आरोग्य ही केवळ वैयक्तिक समस्या नाही, तर ती सामाजिक, आर्थिक आणि सार्वजनिक आरोग्याचा प्रश्न आहे. जागतिक आरोग्य संघटनेच्या (WHO) २०२५ मध्ये प्रकाशित 'World Mental Health Today' अहवालानुसार, जगातील एक अब्जाहून अधिक लोक मानसिक आजारानी ग्रस्त आहेत, आणि या संख्येत नैराश्य आणि चिंता विकार सर्वाधिक आहेत.

या गंभीर समस्यांवर उपाय शोधण्यासाठी शासन, समाज, शाळा, महाविद्यालये, कुटुंबे आणि व्यक्तींनी एकत्रित प्रयत्न करणे आवश्यक आहे. मानसिक आरोग्याविषयी जागरूकता वाढवणे, उपचारांची उपलब्धता सुनिश्चित करणे, अंधश्रद्धा दूर करणे, आणि सकारात्मक मानसिक आरोग्याचा प्रचार करणे या सर्व गोष्टी आवश्यक पाऊले आहेत.

१० ऑक्टोबर रोजीचा जागतिक मानसिक आरोग्य दिन केवळ औपचारिक दिवस नसून, तो आपल्याला मानसिक आरोग्याच्या गंभीरतेची जाणीव करून देणारा आणि बदलासाठी प्रेरित करणारा दिवस आहे.

प्रत्येक नागरिकाने स्वतःच्या मानसिक आरोग्याकडे लक्ष देणे, आजारांवर लवकर उपचार घेणे आणि समाजातील इतर व्यक्तींना प्रोत्साहन देणे यासाठी सज्ज राहणे आवश्यक आहे. मानसिक आरोग्याशिवाय आरोग्य नाही. (There is no health without mental health) ही जागतिक आरोग्य संघटनेची शिकवण आज आपल्या सर्वांसाठी मार्गदर्शक ठरते.

या काही दिवसांत मध्य प्रदेश आणि राजस्थानमध्ये विपारी कफ सिरपमुळे एक डझनपेक्षा जास्त बालकांचे मृत्यू झाले आहेत. संपूर्ण देश हादरला आहे. सर्वत्र संताप व्यक्त होत आहे, चौकशी समिती स्थापन केल्या जात आहेत, पत्रकार परिषदांमध्ये कारवाईचे मोठमोठे आश्वासन दिले जात आहे.

पण प्रश्न असा आहे - ही पहिलीच वेळ आहे का? नाही साहेब! ही तर आपल्या यंत्रणेची जुनी सवय आहे - आधी चूक करा, मग चौकशी समिती बनवा, काही दिवस लोकांचा राग सहन करा आणि मग परत तेच ढाकाचे तीन पात.

१९८६ मध्ये मुंबईत विपारी कफ सिरपमुळे १४ मुलांचा मृत्यू झाला, दिल्लीमध्ये ३३ मुलांचा. २०२० मध्ये जम्मूमध्ये १२ बालकांनी प्राण गमावले. २०२२ मध्ये भारतीय कफ सिरपमुळे गांबिया आणि उझबेकिस्तानमध्ये अनेक निरपराध मुलांचा बळी गेला. इतकेच नव्हे तर WHO लाही हस्तक्षेप करावा लागला. प्रत्येक वेळी ठोस कारवाईचे आश्वासन दिले गेले, प्रत्येक वेळी चौकशी झाली आणि प्रत्येक वेळी निकाल तोच, तातडीची कारवाई आणि नंतर सर्व थंड.

अलीकडेच कोलंबुस सिरपने राजस्थान, मध्य प्रदेशमध्ये हाहाकार माजवला. या सिरपमध्ये विपारी रसायन होता की नाही - यावर परस्परविरोधी निवेदन येत आहेत. पण हा विरोधाभास नवा नाही, हा तर सिस्टिमचा जुना आजार आहे.

केन्द्रीय औषध मानक नियंत्रण संघटना (CDSCO) दर महिन्याला ड्रग अलर्ट जारी करते. ऑगस्ट २०२५ मध्ये हिमाचल प्रदेशातील ३१ कंपन्यांच्या ३८ औषधांचे नमुने फेल झाले. उत्तराखंड, पंजाब, मध्य प्रदेशमधील ५६ औषधे गुणवत्ता चाचणीत नापास झाली. जुलैमध्ये १४३ नमुने फेल. जूनमध्ये १८८ नमुने फेल.

यामध्ये बनावट औषधेही होती आणि सरकार म्हणते, सॅम्पल तर विशिष्ट बॅचचे होते, ते मागे घेण्यात आले. पण कोणीही सांगत नाही की मागे घेण्याआधी किती औषधे रुग्णांच्या रक्तात मिसळली होती!

आता ही गुणवत्तेची बीमारी केवळ औषधांपुरती मर्यादित नाही. थोडे रस्त्यांकडे पाहा, खडे वर्षभर सुट्टी न घेता ड्युटीवर असतात. पावसाळ्यात तर जणू त्यांना प्रमोशन मिळतं, छोटे खडे तलाव आणि मोठे खडे सरोवर बनतात.

इंग्रजांच्या काळात बांधलेले पूल आजही शंभर वर्षांनंतर मजबुतीने उभे आहेत. आणि आपले पूल? १५-२० वर्षांतच दुरुस्तीसाठी बंद किंवा कोसळण्याच्या प्रतीक्षेत असे फलक लावले जातात. काही पूल तर उद्धाटनाआधीच तडे जातात, जणू काम काही झालंच नाही, फक्त टेंडर आणि कमिशनचा खेळ झाला आहे.

स्वच्छतेबद्दल बोलायचं झालं तर स्वच्छ भारताचा नारा भिंतीवर झळकतो, पण नाल्यांमध्ये फेस आणि रस्त्यांवर

भ्रष्टाचार डायन खाएं जात..

(व्यंग्यात्मक कटाक्षपूर्ण विश्लेषण)

वाटटं पोलिस विभाग तरी नीट काम करत असेल, पण पोलिस विभागाची अवस्था कुणालासून लपलेली नाही. जर व्यवस्था खरंच प्रामाणिकपणे काम करत असेल तर गुन्हेगारांना रस्त्यावर पाय टेवायचीही हिम्मत होणार नाही. पण वास्तवात बहुतेक वेळा पोलिस घटनास्थळी नंतर आणि कलेक्शन पॉइंटवर आधी पोहोचतात.

वाहतूक व्यवस्थेची अवस्था तर अजूनच गंमतीशीर आहे. झेब्रा क्रॉसिंग सजावटीसाठी असतात, सिग्नल रेड पेक्षा रेड मीटिंग पॉइंट अधिक असतो. दंड कमी, वसुली जास्त. नियम जनतेसाठी, अपवाद वरून फोन आलेल्यांसाठी.

असं वाटटं की भ्रष्टाचारानं सगळंच खाल्लं, कमीतकमी खाण्यापिण्याच्या गोष्टी तरी वाचल्या असतील, पण नाही - मसाले असोत, दूध, मिठाई किंवा पॅकेटबंद ड्रिंक्स - सगळ्यांचा स्वाद मिलावटीनं अजूनच वाढवला आहे. मानक आहेत, प्रयोगशाळा आहेत, नियम आहेत - पण त्यांचं पालन? जणू लग्नात खुर्ची लावलेली आहे पण बसलेला कोणीतरी दुसराच.

भारताने जेनेरिक औषधांमध्ये आपली ओळख निर्माण केली आहे, पण जर ही निकृष्ट दर्जाची औषधे आणि घट्टिया उत्पादन असंच चालू राहिलं, तर ही ओळख मिटायला वेळ लागणार नाही. स्वदेशीपासून आत्मनिर्भरतेच्या प्रवासात प्रत्येक उत्पादनात, प्रत्येक विभागात आणि प्रत्येक कामात विश्वासार्ह गुणवत्ता येईपर्यंत हा प्रवास अपूर्णच राहील.

गुणवत्ता आली नाही पण काही विभागांमध्ये बनावट रुग्णांना बनावट चिट्ठ्या तयार करून औषधे जारी करणे आणि त्यातून मोठया रकमा मिळणे यात अधिकारी मागे नाहीत. शेवटी भ्रष्टाचाराची डायन कुणालाही सोडेल असं वाटत नाही, असा कोणता विभाग असेल जो यापासून वाचला असेल! प्रत्येकजण आज नाना प्रकारे पैसा जमा करण्यात मग्न आहे! आपल्या देशात मानक आहेत, कायदे आहेत, प्रयोगशाळा आहेत आणि शपथ घेणारे नेतेही आहेत. पण बांधकामासोबत भ्रष्टाचार जोडला गेला आहे, देखरेखीत व्यवहार घुसला आहे आणि जबाबदारी हवेत विरली आहे.

भ्रष्टाचार डायन खाएं जात.. - ही फक्त एक ओळ नाही, ही देशातील सध्याच्या गुणवत्तेची गोष्ट आहे. जोपर्यंत या डायनवर नियंत्रण मिळवले जाणार नाही, तोपर्यंत ना औषधे सुधारतील, ना रस्ते, ना सिस्टिम आणि तोपर्यंत विकासचे नारे भिंतीवर झळकत राहतील आणि खड्ड्यांमध्ये, रुग्णालयांमध्ये, बाजारात गुणवत्तेची प्रेते सडत राहतील. भ्रष्टाचार डायन खाऊन टाकते, देशाला बरबाद बनवते.

कफ सिरपमुळे बालमृत्यू : औषधनिर्मितीतील निष्काळजीपणा...

राजस्थान आणि मध्यप्रदेश या राज्यांत कफ सिरपच्या सेवनानंतर लहान मुलांचा जीव गेला. या घटनेने संपूर्ण देश हादरला आहे. यानंतर केंद्र सरकारने २ वर्षांखालील मुलांना कफ सिरप देण्यावर तात्पुरती बंदी घातली आहे.

मध्यप्रदेश आणि तमिळनाडू राज्यांतील सरकारांनी कफ सिरपवर पूर्ण बंदी घातली आहे. मध्यप्रदेशातील पोलिसांनी संबंधित कफ सिरपच्या आस्थापनाविरुद्ध गुन्हा नोंदवला आहे.

या घटनेतून औषध बनावटपाच्या आस्थापनांवर गंभीर प्रश्नचिन्ह निर्माण झाले आहे. भारताला फार्मसी ऑफ द वर्ल्ड असे म्हटले जाते. आपला देश जगातील सर्वात मोठा जेनेरिक औषध उत्पादक देश आहे आणि जागतिक स्तरावर सर्वाधिक लसींचा पुरवठा आपल्या देशातून केला जातो.

या पाश्चर्भूमीवर जर अशा गंभीर घटना आपल्या देशात घडत असतील, तर हे औषध बनावटपाच्या आस्थापनांचे अपयश आहे की जास्तीत जास्त नफा मिळवण्यासाठी केलेला भ्रष्टाचार आहे, असा प्रश्न निर्माण होतो. काही

वाचक लिहितात

महिन्यांपूर्वी आफ्रिका खंडातील गांबिया देशात भारतीय आस्थापनांच्या कफ सिरपमुळे ७०, तर कॅमेरूनमध्ये ६ आणि उझबेकिस्तान येथे १८ मुलांचा मृत्यू झाला होता. अशा घटना घडण्यामागे भेसड, अस्पष्ट गुणवत्तेच्या कच्च्या मालाचा वापर आणि भ्रष्टाचार या गोष्टी कारणीभूत असल्याचे नंतर समोर आले. या घटनेनंतर जर भारत सरकारने सतर्क होऊन कफ सिरपच्या निर्मितीवर आणि विक्रीवर लक्ष ठेवले असते, तसेच दोषी आस्थापनाविरुद्ध कठोर कारवाई केली असती, तर ही घटना घडली नसती.

म्हणून आता केवळ कफ सिरपच नव्हे, तर प्रत्येक औषधाची कठोरपणे पडताळणी सरकारने करावी, अशी जनतेची अपेक्षा आहे. तसेच पालकांनीही औषध देताना त्याचे आस्थापन, उत्पादन तारीख आणि डॉक्टरांचा सल्ला हे नक्की तपासून घ्यावे. सुरक्षित औषधनिर्मिती आणि अशा घटनांविरुद्ध कठोर कारवाई याद्वारे भविष्यातील पिढीचे आरोग्य सुरक्षित राहील.

■ सौ. प्रिया बागडदेव, छिंदवाडा.

बहुजन नायक कांशीराम : सामाजिक क्रांतीचे शिल्पकार

आज आपण अशा महान व्यक्तिमत्त्वाची जयंती साजरी करत आहोत, ज्यांनी भारताच्या सामाजिक आणि राजकीय क्षेत्रात बहुजन समाजाला नवसंजीवनी दिली. मान्यवर कांशीराम हे नाव दलित, वंचित आणि शोषित समाजाच्या न्यायासाठी लढणाऱ्या एका अजरामर योद्ध्याचे आहे.

१५ मार्च १९२४ रोजी पंजाबमध्ये जन्मलेल्या कांशीराम यांनी आपले संपूर्ण आयुष्य समाजकारणासाठी समर्पित केले. त्यांनी दलित समाजातील अस्मिता, आत्मसन्मान आणि राजकीय सशक्तीकरणाचा नवा अध्याय लिहिला. डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांच्या

”स्वामिनी लोग ही संघर्ष की परिभाषा समझते हैं, जिनका स्वामिमान मरा है वे गुलाम हैं”

एका एरवी शांत असलेल्या डोंगराळ देशात झालेल्या ?बंडामुळे जगाला सर्वात शक्तिशाली सामाजिक ?गटाबद्दल विचार करण्यास भाग पाडले. हा गट आहे जेन-झी. नेपाळमध्ये सरकार उलथवून टाकणारी अलीकडची निदर्शने यासाठी झाली, त्याचे कारण की युवा पिढीने आंदोलनाची सूत्रे हाती घेतली होती. आणि तेही यासाठी, कारण सरकारने त्यांची इंटरनेट सुविधा बंद केली होती. याचा धडा हाच की, तरुणांपासून इंटरनेट सुविधा कधीही हिसकावून घेऊ नका.

भारतातही तज्ज्ञ हे समजून घेण्याचा प्रयत्न आहेत की आपल्या देशातील जेन-झी काय करत आहेत? आणि पुढे काय करेल. १९९७ आणि २०१२ दरम्यान ?जन्मलेल्या तरुणांना जेन-झी मानले जाते. आज हे १३ ते २८ वर्षांचे तरुण आहेत. निर्णय घेण्याच्या क्षमतेबद्दल त्यांना अनेकदा गांभीर्याने घेतले जात नाही, तरीही ब्रँड्स, मनोरंजन क्षेत्रातील व्यक्ती, मीडियातील व्यक्ती, विविध घटक त्यांना आकर्षित करण्याचा प्रयत्न करतात.

राहुल गांधींचा जेन-झीपर्यंत थेट पोहोचण्याचा हाय-प्रोफाइल प्रयत्न सर्वात नवीन आहे. भारताच्या लोकसंख्येत जेन-झी केवळ संख्येने मोठे नाहीत, तर ते डिजिटल-कनेक्टेडदेखील आहेत. ते इन्स्टाग्राम, रेडिट, डिस्कोर्ड, एक्स वर एकमेकांशी बोलत असतात. मोठे बदल घडवण्याची क्षमता त्यांच्यात आहे. खरे पाहता, ब्रँड्स किंवा राजकारण्यांसाठी जेन-झी चे ?मन

विचारसरणीवर चालत, कांशीराम यांनी ती पुढे नेली आणि तिचे सामाजिक व राजकीय रूपांतर केले. कांशीराम यांची कार्यपद्धती ही सुसुत्र, टप्प्याटप्प्याने बदल घडवणारी होती. त्यांनी सर्वप्रथम BAM-CEF (Backward and Minority Communities Employees

Federation) ची स्थापना करून सुशिक्षित वंचित घटकांना एकत्र आणले. त्यानंतर DS4 (Dalit Shoshit Samaj Sangharsh Samiti) आणि पुढे बहुजन समाज पार्टी (BSP) च्या स्थापनेतून त्यांनी दलित राजकारणाला मुख्य प्रवाहात आणले.

जेन-झीचे मन कसे जिंकाल?

जिंकणं सोपं नाही. काहीनी असे प्रयत्न केले, पण ?अयशस्वी झाले. काहीनी तर जेन-झीचा राग ओढवून घेतला आणि जेन-झीचा राग खूप मोठा असतो. ते तुमचे मीम्स बनवतील, तुम्हाला रड (कॅन्सल) करतील, तुमचे व्यवसाय मॉडेल नष्ट करतील, निवडणुकांमध्ये पराभूत करतील, सिनेमे प्लॉटिंग करतील आणि जसे नेपाळमध्ये झाले, सरकार उलथवून टाकतील. जेन-झी कोड ब्लॅक करण्याची कोणतीही गुरुकिल्ली नाही. पण कुणी असा प्रयत्न करू इच्छित असेल, तर ही मार्गदर्शक तत्वे. त्यांच्या बुद्धिमत्तेचा आदर करा: जेन-झी गुगलसोबत मोठे झाले आहेत. त्यांच्याकडे वॉट्सअ‍ॅपपीटीही आहे. ते समस्या लवकर सोडवण्यावर बुद्धी खर्च करतात. अनेक गोष्टीसाठी ते इंटरनेटचा उपयोग करतात.

वासवविक राहा : राजकारण्यांनीही जेन-झी प्रति केवळ दिखावा आणि पोकळ प्रतीकात्मकतेपासून सावध राहायला हवे. नुसतेतरुणांसारखे कपडे घालणे, टीकात्मक बोलणे आणि

मला तरुण लोक आवडतात असे म्हणण्याने त्यांचं मन जिंकता येणार नाही.

त्यांच्याशी बोला, ज्ञान देऊ नका : जुन्या पिढीच्या लोकांना उपदेश करण्याची सवय असते. पण जस?जेन-झीला वाटतं की हे एकतर्फी भाषण आहे, तसे ते लक्ष देणे बंद करतात. जर तुम्हाला त्यांच्याशी जोडल जायचं असेल, तर ज्ञान वाटू नका. पुरोगामी बना: बहुतेक वयस्कर भारतीय अशा रूढवादी मूल्यांमध्ये अडकले आहेत, जे जेन-झीसाठी महत्त्वाचे नाहीत. पण जेन-झीची स्वतःची मूल्य-प्रणाली आहे, जी अधिक समावेशक आणि भविष्याभिमूख आहे. रूढवादी राहून तुम्ही त्यांचे मनजिंकू शकत नाही.

जेन-झीची भाषा बोला: ही हिंदी, इंग्रजी किंवा कोणती स्थानिक भाषा नाही, ही डिजिटल भाषा आहे.जर तुम्हाला जेन-झीशी कनेक्ट व्हायचं असेल, तर तुम्हाला ही भाषा येणे आवश्यक आहे. जर तुम्ही ती बोलू शकत नसाल, तर जेन-झी ला विसरून जा.

विनोदाचा वापर करा: जेन-झीला मीम्स, व्यंग्यआणि हास्य आवडते. तुम्ही स्वतःवर हसू शकत असाल, तर ते तुम्हाला पसंत करतील. पण तुम्ही त्यांना घाबरवण्याचा, नियंत्रित करण्याचा किंवा त्यांचे मतफेदळावण्याचा प्रयत्न केला, तर ते तुमच्यावर टीका करतील. त्यामुळे जेन झीला समजून घ्या.

■ ■ ■

बरेच लोक दिवसाची सुरुवात चहाने करतात. चहासाठी लोक वेडे असतात. तसेच काहींना फक्त चहासोबत खायलाही आवडतं.

अनेकजण फरसाण, बिरकट किंवा अनेक प्रकारचे स्नॅक्स खातात. किंवा काहींना चहा झाला की लगेच नाश्ता करण्याची किंवा काहीतरी स्नॅक्स खाण्याची सवय असते. पण ही गोष्ट फार कमी जणांना माहित असेल की चहासोबत किंवा चहा प्यायल्यानंतर काही पदार्थांचे सेवन करणे आरोग्य बिघडवू शकते.

चहासोबत काही खाऊ नये? लिंबू: काहींना कोरा चहा पिताना त्यात लिंबाचा रस घालतात. पण खरंतर चहामध्ये लिंबू घातल्याने आम्लपित्त आणि अपचन जास्त होऊ शकते. लिंबूमधील आम्ल चहामध्ये मिसळून गॅस आणि छातीत जळजळ होऊ शकते. बेसन उत्पादने: चहासोबत बेसनाचे पदार्थ, जसे की फाफडा, कोणतेही फरसान किंवा स्नॅक्स

चहासोबत किंवा चहा प्यायल्यानंतर चुकूनही खाऊ नका हे ५ पदार्थ

खाल्ल्याने पोटात जडपणा जाणवू शकतो. बेसन पत्रायला थोडे जड असते आणि चहासोबत घेतल्यास ते पचनक्रिया मंदावते.

थंड पदार्थ : चहा प्यायल्यानंतर लगेचच आईस्क्रीम किंवा दहीसारखे थंड आणि आंबट पदार्थ खाऊ नये. त्याचा पचनक्रियेवर परिणाम होऊ शकतो. चहा गरम असतो त्यानंतर लगेच थंड पदार्थांचे किंवा आंबट पदार्थांचे सेवन केल्यास पोटाचे आरोग्य बिघडू शकते.

लोहयुक्त पदार्थ : चहामध्ये टॅनिन असते, जे लोहाचे शोषण कमी करते. म्हणून, पालक किंवा हिरव्या भाज्यांसारखे लोहयुक्त पदार्थ चहासोबत खाऊ नये.

हळद : चहासोबत हळद खाल्ल्याने अॅसिडिटी आणि गॅस होऊ शकतो. हळद आणि चहा दोन्हीही उष्ण स्वभावाचे असतात, त्यामुळे त्यांचे एकत्र सेवन केल्याने पोटात जळजळ होऊ शकते.

चहासोबत हे खाणे टाळा चहामध्ये लिंबू घालणे टाळा. बेसनपासून बनवलेल्या वस्तू खाऊ नका. चहा प्यायल्यानंतर लगेच थंड पदार्थांचे सेवन करू नका. हळदीच्या चहासोबत

लोहयुक्त पदार्थ खाऊ नका. दरम्यान काहींना जेवण झाल्यावरही चहा पिण्याची तलफ येते. पण असे करणे आरोग्यासाठी हानिकारक आहे. कारण त्यामुळे खाल्लेल्या अन्नाचे पचन होणार नाही. तसेच अनेकांना जर सतत किंवा दिवसांतून खूपदा चहा घेण्याची सवय असेल तर ती कमी करणे गरजेचे आहे. चांगल्या आरोग्यासाठी एवढे नक्की करा.

■ ■ ■

अक्षीकायन प्रा. अशोक सारडा मेहकर (९४२९३९४३९९)

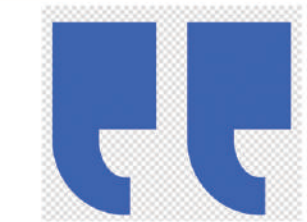
दखल दगडालाही देवपण येण्यासाठी सोसावे लागती घाव तसचं स्वतःचं वलय निर्माण करण्यासाठी झिझाय लागत राव..!

कळपात चालणाऱ्या मेंदयांचे कुणालाच वाटत नाही नवल पण हटके पाऊलवाट निर्माण करणाऱ्यांची दुनिया घेतंच ना दखल..!

उच्चधैर्य अथक परिश्रमानेच होत असते स्वजणपुर्ती याची अनंत उदाहरणे आहेत भुवर्ती ..!

भारत-ब्रिटन संबंधांसाठी ब्रिस्क युगाची सुरुवात

मुंबईची नव प्रभात

मुंबई शहरात उत्साहाचे वातावरण आहे, कारण युनायटेड किंग्डमचे प्रधानमंत्री केअर स्टारमर यांच्या दुसऱ्या दिवसाच्या दौऱ्यामुळे सर्वांचे लक्ष या शहराकडे लागून राहिले आहे. ग्लोबल फिनटेक फेस्टिव्हल भव्य समारोपाकडे सगळ्यांच्या नजरा खिळल्या आहेत. भारत आणि यूके यांच्यातील वाढत्या मैत्रीचे हे जोरदार प्रदर्शन आहे. प्रधानमंत्री नरेंद्र मोदी आणि प्रधानमंत्री स्टारमर आज एकत्र मुख्य भाषण देणार आहेत. ही भेट केवळ एक औपचारिक राजनयिक शिष्टाचार नाही, तर शतकांनुशतके चाललेल्या सहकार्याच्या विकासाचा आणि दोन्ही देशांमधील जुन्या नात्यातील एका महत्वाच्या अध्यायाचा कळस आहे.

ऐतिहासिक वळण :
कॉम्प्रेहेन्सिव्ह स्ट्रॅटेजिक पार्टनरशिप
२०२५ हे वर्ष भारत आणि यूकेच्या संबंधांसाठी एक निर्णायक वळण ठरले आहे. अनेक शतकांचा इतिहास असलेल्या या संबंधाला आता औपचारिक कॉम्प्रेहेन्सिव्ह स्ट्रॅटेजिक पार्टनरशिपचे रूप मिळाले आहे. भारत-यूके व्हिजन २०३५ या भागीदारीला मार्गदर्शन करत आहे, ज्यात दोन्ही देशांसाठी समान विकास आणि समृद्धीची योजना आहे.

दोन्ही राष्ट्रांमध्ये भक्कम राजकीय इच्छाशक्ती असल्याने हे संबंध अधिक दृढ झाले आहेत. यावर्षी जुलैमध्ये प्रधानमंत्री मोदी यांनी यूकेचा दौरा केला, त्यानंतर प्रधानमंत्री स्टारमर यांचा भारत दौरा या भागीदारीला नवी गती देत आहे. हा दौरा दोन्ही देशांतील नागरिकांसाठी महत्त्वपूर्ण आणि मूर्त फायदे देण्याचे वचन देतो. उद्याचे (आजचे) भाषण, ज्यात १,००,००० हून अधिक जागतिक

प्रतिनिधी उपस्थित राहणार आहेत, एका महत्त्वाच्या आंतरराष्ट्रीय मंचावर या भागीदारीची अविश्वसनीय क्षमता दर्शवणारा एक निर्णायक क्षण ठरेल.

प्रधानमंत्री नरेंद्र मोदींसाठी, ज्यांच्या राजनयिक प्रवासात जगभरातील धोरणात्मक भागीदारांशी संबंध अधिक घट्ट करण्याचा समावेश आहे, हा क्षण भारताच्या जागतिक महामत्ता म्हणून उदयास येण्याचे प्रतीक आहे.

देशांतर्गत आर्थिक सुधारणांना पाठिंबा देण्यापासून ते जागतिक लोकशाही भागीदारांशी जोडणी साधण्यापर्यंत, प्रधानमंत्री मोदी यांच्या प्रयत्नांमुळे यूकेसोबतच्या या नूतनीकृत अध्यायाचा पाया रचला गेला आहे. यूके, ज्याचा भारताशी ऐतिहासिक आणि बहुआयामी संबंध आहे, आता समान भागीदार म्हणून पुढे आले आहे.

आर्थिक वाढ आणि संघर्षासाठी इंधन
मुंबईतील या बहुप्रतिक्षित घोषणांचा आधार याच वर्षाच्या सुरुवातीला, २४ जुलै २०२५ रोजी, स्वाक्षरी झालेला व्यापक आर्थिक आणि व्यापार करार आहे. अनेक वर्षांच्या तीव्र वाटाघाटींनंतर हा महत्त्वपूर्ण करार व्यापार क्षेत्राचे स्वरूप बदलणार आहे. भारतीय ग्राहक, उत्पादक आणि निर्यातदारांसाठी हा करार नवीन संघर्षांचे दरवाजे उघडेल, ज्यामुळे अनेक उद्योग आणि लोकांच्या जीवनात सकारात्मक बदल घडून येतील.

या करारामुळे यूकेचा बाजारपेठेत प्रवेश करणाऱ्या ९९ टक्के भारतीय वस्तूंवरील सीमाशुल्क संपुष्टात येईल. यात पारंपरिक भारतीय वस्त्रोद्योग, चामड्याचा वस्तू, कृषी उत्पादने आणि ऑटोमोटिव्ह घटकांचा समावेश आहे. केवळ आकडेवारीच्या पलीकडे, या कराराचा उद्देश रोजगार निर्मिती करणे, नावीन्यपूर्णतेला प्रोत्साहन देणे आणि सर्व क्षेत्रांमध्ये समृद्धी वाढवणे आहे.

हा करार महत्त्वपूर्ण आकडेवारी दर्शवतो. द्विपक्षीय व्यापार सध्याच्या ४३ अब्ज पौंडांवरून वर्षाला २५.५ अब्ज पौंडांनी वाढण्याचा अंदाज आहे. याहूनही महत्त्वाचे म्हणजे, या करारामुळे कालांतराने भारताच्या वार्षिक सकल राष्ट्रीय उत्पन्नात ५.१ अब्ज पौंडांची भर पडू शकते.

या आकडेवारीमागे कारागिरांपासून ते तंत्रज्ञान स्टार्टअपपर्यंत, जागतिक बाजारपेठांमध्ये पोहोचण्याची कोट्यवधी भारतीयोंची स्वप्ने दडलेली आहेत.

हा करार ४८ तासांच्या आत मालाच्या मंजुरीसाठी सीमाशुल्क प्रक्रिया सुलभ करण्याचे वचन देतो, ज्यामुळे लहान आणि मध्यम उद्योगांना सामोरे जाण्या लागणाऱ्या लाल फितीच्या अडचणी कमी होतील. हे प्रधानमंत्री मोदी यांच्या व्यवसाय सुलभतेचे भारताला जगातील शीर्ष जागतिक व्यापार आणि गुंतवणूक केंद्र बनवण्याच्या दीर्घकाळच्या प्रयत्नांना प्रतिबिंबित करते.

प्रधानमंत्री मोदी यांच्या धोरणात्मक भाषणांमध्ये अनेकदा उद्धृत केले जाणारे व्यवसाय सुलभतेचे हे सूत्र या करारामुळे नव्याने महत्त्वाचे ठरते, कारण हा करार केवळ मोठ्या उद्योगांनाच नव्हे, तर विशेषतः भारताच्या अर्थव्यवस्थेचा कणा असलेल्या लहान आणि मध्यम उद्योगांनाही आधार देतो.

या कराराला यूकेमध्ये द्विपक्षीय पाठिंबा असल्याने राजकीय स्थैर्य सुनिश्चित होते, ज्यामुळे निवडणुकीच्या पलीकडेही या भागीदारीचे दीर्घायुष्य स्पष्ट होते. यूके ब्रेक्सिटनंतरच्या जागतिक दृष्टिकोनात

ब्रिजेश सिंह (भा.पो.से.)
प्रधान सचिव तथा महासंचालक (माहिती व जनसंपर्क)

भारताला किती महत्त्व देते, हे यातून दिसून येते.

हिंद-प्रशांतमध्ये सुरक्षा बंधन मजबूत करणे

ही भागीदारी केवळ अर्थव्यवस्थेपुरती मर्यादित नसून, संरक्षण आणि सुरक्षेच्या क्षेत्रातही पोहोचली आहे जे व्हिजन २०३५ च्या रोडमॅपचा आधारस्तंभ आहे. हिंद-प्रशांत धोरणात्मकदृष्ट्या महत्त्वाचे केंद्र बनत असताना, दोन्ही देशांनी मुक्त, खुले आणि स्थिर प्रदेशासाठी एक समान दृष्टिकोन जपला आहे.

अलीकडील नौदल सराव कोंकण २०२५ मध्ये हे चित्र स्पष्टपणे दिसले, जिथे भारताची आयएसएस विक्रांत आणि यूकेची एचएमएस प्रिन्स ऑफ वेल्स समन्वय साधून कार्यरत होती. ही कार्यात्मक समन्वयता दोन्ही सशस्त्र दलांमध्ये वाढती आंतरकार्यक्षमता आणि

प्रदेशिक शांततेसाठी त्यांची दृढ वचनबद्धता दर्शवते.

भारतीय वायुसेनेसोबतच्या हवाई संरक्षण सरावाने या सहकार्याला पूरक बनवले आहे. ही त्रि-सेवा समन्वयता या भागीदारीच्या खोलीचे दुर्मिळ उदाहरण आहे. वाय्वतिरिक्त, जुलै २०२५ चा संरक्षण औद्योगिक रोडमॅप खरेदीदार-विक्रेता गतिशीलता बदलून सह-विकास आणि संयुक्त उत्पादनाकडे एक मूलभूत बदल दर्शवतो. प्रधानमंत्री मोदी यांच्या आत्मनिर्भर भारत या संकल्पनेशी जुळलेला हा रोडमॅप तंत्रज्ञान हस्तांतरण, संयुक्त संशोधन आणि भारताची देशांतर्गत संरक्षण उत्पादन क्षमता वाढवण्यावर लक्ष केंद्रित करतो.

यातून भारताला जागतिक संरक्षण नवोपक्रम आणि धोरणात्मक स्वायत्ततेत अग्रेसर भूमिका घेता येईल, तसेच मोठ्या प्रमाणात उच्च-कुशल रोजगार निर्माण होतील.

लिव्हिंग ब्रिज : चिरस्थायी लोक-ते-लोक जोडणी

धोरणात्मक करारापलीकडे, लोक-ते-लोक जोडणीचा चिरस्थायी लिव्हिंग ब्रिज या भागीदारीचे हृदय आहे. यूकेमधील भारतीय डायस्पोरा (स्थलांतरित भारतीय समुदाय), जो तेथील लोकसंख्येचा २.६ टक्के आहे आणि ६५,००० हून अधिक व्यवसायांचे मालक आहेत, हे अभूत्य सामाजिक-आर्थिक बंधन दृढ करतात.

२०२५ मध्ये पुन्हा पुढी झालेली उच्च शिक्षण पात्रतेची परस्पर मान्यता भारतीय विद्यार्थी आणि व्यावसायिकांसमोरील अडथळे दूर करते, प्रतिभा गतिशीलता

आणि शैक्षणिक देवाणघेवाण वाढवते. जागतिकीकरणाच्या जगात जिथे कौशल्ये आणि ज्ञान सीमा ओलांडतात, तिथे हे अत्यंत महत्त्वाचे आहे.

व्हिजन २०३५ च्या शैक्षणिक विस्ताराचे उदाहरण युनिव्हर्सिटी ऑफ साउथम्प्टनच्या गुरुग्राम कॅम्पसच्या जून २०२५ मधील उद्घाटनातून दिसते. हा उपक्रम जागतिक प्रतिभेचे संगोपन करतो आणि दूरदृष्टीच्या शैक्षणिक सहकार्याचे प्रतीक आहे.

याला पूरक म्हणून, भारत-यूके ग्रीन रिकल्स भागीदारी नवीकरणीय ऊर्जा, शाश्वत शेती आणि पर्यावरणीय लवचिकतेमध्ये तरुणांची क्षमता विकसित करते - ज्यामुळे भविष्यातील जागतिक आव्हानांसाठी तयारी सुनिश्चित होते.

तंत्रज्ञान, नावीन्य आणि मुंबईच्या फिनटेक फेस्टिव्हल सामायिक भविष्य
या भागीदारीचे भविष्यवेधी लक्ष तंत्रज्ञान आणि नावीन्य आहे, जे ग्लोबल फिनटेक फेस्टिव्हल स्पष्टपणे दिसत आहे. १०० हून अधिक देशांतील ८०० हून अधिक स्पीकर्ससह, हा उत्सव प्रधानमंत्री मोदी आणि स्टारमर यांच्या दृष्टिकोनासाठी एक आदर्श मंच प्रदान करतो.

डिजिटल पेमेंट आणि आर्थिक समावेशनात भारताची अग्रणी भूमिका यूकेच्या जागतिक वित्तीय परिसंस्थेचे पूरक आहे, ज्यामुळे अधिक गहन तांत्रिक सहकार्याचा मार्ग मोकळा होतो. तंत्रज्ञान सुरक्षा उपक्रमाद्वारे, दोन्ही देश दूरसंचार, कृत्रिम बुद्धिमत्ता (एआर) मध्ये संयुक्त उपक्रम आणि सेमीकंडक्टर आणि खनिजांसाठी महत्त्वपूर्ण पुरवठा साखळी सुरक्षित करण्यावर भर देतात. लवचिक, अत्याधुनिक तंत्रज्ञान प्रणाली तयार करणे आता राष्ट्रीय सुरक्षा आणि आर्थिक वाढ जपण्यासाठी केंद्रस्थानी आहे.

हवामान कृती हा एक मुख्य आधारस्तंभ

राहिला आहे. दोन्ही देश स्वच्छ ऊर्जा स्वीकार आणि ग्रीन फायनान्स बाजारपेठांना कुशल बनवण्यास गती देतात. बीपी (BP) आणि शेल (Shell) यांसारख्या यूकेच्या कंपन्यांची भारतातील स्वच्छ इंधन आणि इलेक्ट्रिक वाहन पायाभूत सुविधांमध्ये केलेली गुंतवणूक या उद्दिष्टांच्या दिशेने उचललेली व्यावहारिक पाऊले दर्शवते.

हवामान आणि नावीन्य यावरील आपल्या अनेक भाषणांमध्ये, प्रधानमंत्री मोदी यांनी असा दृष्टिकोन मांडला आहे जिथे आर्थिक वाढ आणि शाश्वत हातात हात घालून चालतात. ही द्विपक्षीय भागीदारी त्या दृष्टिकोनाला प्रतिबिंबित करते, ज्यामुळे ती जागतिक सहकार्यासाठी एक दीर्घस्तंभ ठरते.

नव्या युगाची सुरुवात
प्रधानमंत्री मोदी आणि स्टारमर आज आपले मुख्य भाषण देण्यासाठी सज्ज असताना, त्यांचा संयुक्त संदेश सामायिक मूल्ये आणि परस्पर लाभावर आधारित एका परिपक्व भागीदारीचे प्रतीक असेल. ही युती त्यांची एकत्रित आर्थिक ताकद, सुरक्षा सहकार्य, सांस्कृतिक संबंध आणि नावीन्यपूर्ण भावना यांचा फायदा घेते.

प्रधानमंत्री नरेंद्र मोदी यांच्या अटळ धोरणात्मक दृष्टिकोनाच्या मार्गदर्शनाखाली, ही भागीदारी केवळ पुनरुज्जीवित झालेली नाही—तर एका नवीन युगासाठी तिची पुनरुत्पत्ती केली गेली आहे. एकात्र येऊन, भारत आणि युनायटेड किंग्डम समृद्धी देण्यासाठी, सुरक्षा वाढवण्यासाठी आणि स्थिर आणि मुक्त जागतिक व्यवस्थेचे आधारस्तंभ टिकवून ठेवण्यासाठी सज्ज आहेत. त्यांची नूतनीकृत युती केवळ त्यांच्या लोकांचे भविष्यच नव्हे, तर आगामी दशकांमध्ये आंतरराष्ट्रीय संबंधांचा मार्गही निश्चित करण्याचे वचन देते.

लाडक्या बहिणीसाठी पुन्हा तोच विभाग रिकामा?

टीकेच्या केंद्रस्थानी असलेल्या या योजनेला आता आणखी एक मोठा धक्का बसण्याची चिन्हे आहेत.

दरम्यान, योजनेसाठी तब्बल ४१०.३० कोटी रुपयांचा निधी सामाजिक न्याय विभागातून वळवण्यात आल्याचे स्पष्ट झाले आहे. हा निधी अनुसूचित जाती आणि नवबौद्ध प्रवर्गातील महिला लाभार्थ्यांसाठी वापरण्याच्या सूचना महिला व बालविकास विभागाला देण्यात आल्या आहेत.

मात्र संजय गांधी निराधार किंवा श्रावण बाळ योजनेचा लाभ घेणाऱ्या महिलांना लाडकी बहीण योजनेचा अतिरिक्त लाभ मिळणार नाही, असे स्पष्ट करण्यात आले आहे.

राज्यातील लाखो लाभार्थ्यांना अद्याप सर्टिफिकेट हप्ता मिळालेला नाही. याच पार्श्वभूमीवर वित्त विभागाने काही दिवसांपूर्वीच पत्रकाद्वारे निधी वितरणाची प्रक्रिया निश्चित केली होती. बुधवारी या निधीला अखेर मंजुरी देण्यात आली. सामाजिक न्याय विभागाने मात्र

महिला व बालविकास विभागाला स्पष्ट सूचना दिल्या आहेत की दुहेरी लाभ रोखणे अत्यावश्यक आहे.

हा प्रकार पहिल्यांदाच घडत नाही. याआधीही १,८२७ कोटी ७० लाख

रुपयांचा निधी सामाजिक न्याय आणि आदिवासी विभागाकडून लाडकी बहीण योजनेसाठी वळवण्यात आला होता.

३१ जुलै २०२५ रोजीही याच विभागाचा निधी वापरण्यात आला होता. त्यावेळीच विरोधकांनी अजित पवारंना लक्ष्य करत टीकेची झोड उठवली होती. **आता पुन्हा तोच खेळ**

निधीची तरतूद करताना सरकारची दमछाक होत असून, योजनाचाच पाया आर्थिकदृष्ट्या किती कमकुवत आहे, यावर

प्रश्नचिन्ह निर्माण झाले आहे. आगामी निवडणुकीच्या पार्श्वभूमीवर या घडामोडींना राजकीय रंग मिळणार, यात शंका नाही.

आधुनिक काळातील बदल म्हणजे पूर्वी करवा चौथ हा सण फक्त पारंपरिक श्रद्धा, संयम व कुटुंबाबद्दलची निष्ठा दृढ होते. स्त्रियांची सजावट, मेहंदी, नृत्य, गाणी या माध्यमातून आनंद व उत्साह निर्माण होतो. आजच्या काळात नवरा-बायको दोघेही एकमेकांसाठी उपवास करतात ही एक नवी सकारात्मक परंपरा उदयाला येत असून या सणाला सांस्कृतिक महत्त्व प्राप्त झाले आहे.

आधुनिक काळातील बदल म्हणजे पूर्वी करवा चौथ हा सण फक्त पारंपरिक श्रद्धा, संयम व कुटुंबाबद्दलची निष्ठा दृढ होते. स्त्रियांची सजावट, मेहंदी, नृत्य, गाणी या माध्यमातून आनंद व उत्साह निर्माण होतो. आजच्या काळात नवरा-बायको दोघेही एकमेकांसाठी उपवास करतात ही एक नवी सकारात्मक परंपरा उदयाला येत असून या सणाला सांस्कृतिक महत्त्व प्राप्त झाले आहे.

५० अप्रेंटिस पदांसाठी डीआरडीओमध्ये भरती
संरक्षण संशोधन आणि विकास संघटनेने (DRDO) ५० अप्रेंटिस पदांसाठी भरतीची अधिसूचना जाहीर केली आहे. उमेदवारांनी training.pxe@gov.in या ईमेलवर अर्ज करावा.

बिहारमध्ये २७४७ पदांसाठी भरती अधिसूचना जारी
बिहार टेक्निकल सर्व्हिस कमिशनने कनिष्ठ अभियंता पदांसाठी भरती मोहीम जाहीर केली आहे. इन्टरनेटने त्यांच्या अधिकृत वेबसाइट btsce.bihar.gov.in वर एक सूचना जारी केली आहे, ज्यामध्ये J.E भरतीबद्दल महत्वाची माहिती दिली आहे.

टायपिंग कौशल्ये पदवीधर, पदवी इ.
अर्ज कसा करावा:
mpsc.gov.in या अधिकृत वेबसाइटला भेट द्या. होम पेजवरील भरती २०२५ सूचना क्लिकवर क्लिक करा.
नॉंदणी करा आणि लॉग इन करा.
लॉगिन क्रेडेन्शियल्स मोबाईल नंबर आणि ईमेलवर पाठवा. युजर आयडी आणि पासवर्ड वापरून लॉगिन करा.
आवश्यक कागदपत्रे स्कॅन करा आणि अपलोड करा. शुल्क ऑनलाईन जमा करा. फॉर्म सबमिट करा. त्याची प्रिंटआउट घ्या आणि ती जपून ठेवा.

९३८ पदांसाठी एमपीएससीची भरती

एमपीएससी ग्रुप सी सर्व्हिसेस कम्बाईंड प्रिलिमिनी परीक्षा २०२५ ची अधिसूचना प्रसिद्ध झाली आहे. अर्ज प्रक्रिया देखील सुरू झाली आहे. या भरतीसाठी प्रिलिमिनी परीक्षा ४ जानेवारी रोजी होणार आहे. उमेदवार mpsc.gov.in या अधिकृत वेबसाइटला भेट देऊन अर्ज करू शकतात.

रिक्त पदांची माहिती:

पदानाम	पोस्टची संख्या
लिपिक टंकलेखक	८५२
कर सहाय्यक	७३
उद्योग निरीक्षक	९
तांत्रिक सहाय्यक	४
एकूण पोस्टची संख्या	९३८

शैक्षणिक पात्रता:
लिपिक टंकलेखक: पदवी, मराठी किंवा इंग्रजी टंकलेखन कौशल्य.
कर सहाय्यक: पदवी, मराठी किंवा इंग्रजी टायपिंग स्पीड
उद्योग निरीक्षक: संबंधित क्षेत्रातील पदवीधर
तांत्रिक सहाय्यक: संबंधित क्षेत्रातील पदवीधर

वयोमर्यादा
किमान: १८ वर्षे
कमाल: ३८ वर्षे
वयोमर्यादा ०१ फेब्रुवारी २०२६ रोजी मोजली जाईल.
पगार: दरमहा १९,९०० - १,१२,४००

शुल्क : पूर्वपरीक्षा:
सामान्य: ३९४ रुपये
राखीव : २९४ रुपये
माजी सैनिक: ४४ रुपये

करिअर कट्टा

आवश्यक कागदपत्रे:
आधार कार्ड
स्वाक्षरी
जासपोस्ट आकाराचा फोटो
जात प्रमाणपत्र
नॉंदणीकृत मोबाईल नंबर
मतदार ओळखपत्र
पत्त्याचा पुरावा

करवा म्हणजे मातीचा कलश किंवा भांडे आणि चौथ म्हणजे चतुर्थी.

कार्तिक महिन्यातील कृष्णपक्षाची चतुर्थी या दिवशी करवा चौथ साजरा केला जातो. या दिवशी विवाहित स्त्रिया सूर्योदयापासून ते चंद्रदर्शनापर्यंत उपवास धरून पतीच्या दीर्घायुष्याची व सुखी वैवाहिक जीवनाची प्रार्थना करतात. भारत हा सण-उत्सवांचा देश आहे. प्रत्येक प्रांतातील वेगवेगळ्या प्रथा-परंपरा येथे जपल्या जातात. त्यातही स्त्रीच्या सौभाग्यासाठी व पतीच्या दीर्घायुष्यासाठी साजरा होणारा करवा चौथ हा व्रतप्रधान सण विशेष महत्त्वाचा मानला जातो.

उत्तर भारतातील पंजाब, हरियाणा, दिल्ली, राजस्थान, उत्तर प्रदेश या भागात हा सण मोठ्या प्रमाणात साजरा केला जातो. आता त्याचा प्रभाव महाराष्ट्रासह इतर राज्यांतही दिसून येतो. करवा चौथ ही केवळ धार्मिक परंपरा नसून पती-पत्नीतील भावनिक नात्याचे प्रतीक आहे.

या सणामुळे स्त्रियांच्या आयुष्यात श्रद्धा, संयम व कुटुंबाबद्दलची निष्ठा दृढ होते. स्त्रियांची सजावट, मेहंदी, नृत्य, गाणी या माध्यमातून आनंद व उत्साह निर्माण होतो. आजच्या काळात नवरा-बायको दोघेही एकमेकांसाठी उपवास करतात ही एक नवी सकारात्मक परंपरा उदयाला येत असून या सणाला सांस्कृतिक महत्त्व प्राप्त झाले आहे. आधुनिक काळातील बदल म्हणजे पूर्वी करवा चौथ हा सण फक्त पारंपरिक श्रद्धा, संयम व कुटुंबाबद्दलची निष्ठा दृढ होते. स्त्रियांची सजावट, मेहंदी, नृत्य, गाणी या माध्यमातून आनंद व उत्साह निर्माण होतो. आजच्या काळात नवरा-बायको दोघेही एकमेकांसाठी उपवास करतात ही एक नवी सकारात्मक परंपरा उदयाला येत असून या सणाला सांस्कृतिक महत्त्व प्राप्त झाले आहे.

करवा चौथ म्हणजे पूर्वी करवा चौथ हा सण फक्त पारंपरिक श्रद्धा, संयम व कुटुंबाबद्दलची निष्ठा दृढ होते. स्त्रियांची सजावट, मेहंदी, नृत्य, गाणी या माध्यमातून आनंद व उत्साह निर्माण होतो. आजच्या काळात नवरा-बायको दोघेही एकमेकांसाठी उपवास करतात ही एक नवी सकारात्मक परंपरा उदयाला येत असून या सणाला सांस्कृतिक महत्त्व प्राप्त झाले आहे.

करवा चौथ हा सण स्त्रीच्या श्रद्धा, संयम व कुटुंबाबद्दलची निष्ठा दृढ होते. स्त्रियांची सजावट, मेहंदी, नृत्य, गाणी या माध्यमातून आनंद व उत्साह निर्माण होतो. आजच्या काळात नवरा-बायको दोघेही एकमेकांसाठी उपवास करतात ही एक नवी सकारात्मक परंपरा उदयाला येत असून या सणाला सांस्कृतिक महत्त्व प्राप्त झाले आहे.

दुसरी कथा पांडवांच्या काळशी निगडित आहे. म्हणे, द्रौपदीनेही पती अनुराच्या कल्याणासाठी करवा चौथचे व्रत केले होते. त्यामुळे पतीच्या सुरक्षिततेसाठी व सोख्यासाठी हे व्रत स्त्रिया आचरणात आणतात.

करवा चौथ व्रताची पद्धत म्हणजे सकाळी सुरुवात विवाहित स्त्री सूर्योदयापूर्वी हासग्रीव्हावाचे भोजन करते. हे भोजन प्रामुख्याने सासरच्या

करवा चौथ म्हणजे मातीचा कलश किंवा भांडे आणि चौथ म्हणजे चतुर्थी.

कार्तिक महिन्यातील कृष्णपक्षाची चतुर्थी या दिवशी करवा चौथ साजरा केला जातो. या दिवशी विवाहित स्त्रिया सूर्योदयापासून ते चंद्रदर्शनापर्यंत उपवास धरून पतीच्या दीर्घायुष्याची व सुखी वैवाहिक जीवनाची प्रार्थना करतात. भारत हा सण-उत्सवांचा देश आहे. प्रत्येक प्रांतातील वेगवेगळ्या प्रथा-परंपरा येथे जपल्या जातात. त्यातही स्त्रीच्या सौभाग्यासाठी व पतीच्या दीर्घायुष्यासाठी साजरा होणारा करवा चौथ हा व्रतप्रधान सण विशेष महत्त्वाचा मानला जातो.

उत्तर भारतातील पंजाब, हरियाणा, दिल्ली, राजस्थान, उत्तर प्रदेश या भागात हा सण मोठ्या प्रमाणात साजरा केला जातो. आता त्याचा प्रभाव महाराष्ट्रासह इतर राज्यांतही दिसून येतो. करवा चौथ ही केवळ धार्मिक परंपरा नसून पती-पत्नीतील भावनिक नात्याचे प्रतीक आहे.

या सणामुळे स्त्रियांच्या आयुष्यात श्रद्धा, संयम व कुटुंबाबद्दलची निष्ठा दृढ होते. स्त्रियांची सजावट, मेहंदी, नृत्य, गाणी या माध्यमातून आनंद व उत्साह निर्माण होतो. आजच्या काळात नवरा-बायको दोघेही एकमेकांसाठी उपवास करतात ही एक नवी सकारात्मक परंपरा उदयाला येत असून या सणाला सांस्कृतिक महत्त्व प्राप्त झाले आहे. आधुनिक काळातील बदल म्हणजे पूर्वी करवा चौथ हा सण फक्त पारंपरिक श्रद्धा, संयम व कुटुंबाबद्दलची निष्ठा दृढ होते. स्त्रियांची सजावट, मेहंदी, नृत्य, गाणी या माध्यमातून आनंद व उत्साह निर्माण होतो. आजच्या काळात नवरा-बायको दोघेही एकमेकांसाठी उपवास करतात ही एक नवी सकारात्मक परंपरा उदयाला येत असून या सणाला सांस्कृतिक महत्त्व प्राप्त झाले आहे.

करवा चौथ म्हणजे पूर्वी करवा चौथ हा सण फक्त पारंपरिक श्रद्धा, संयम व कुटुंबाबद्दलची निष्ठा दृढ होते. स्त्रियांची सजावट, मेहंदी, नृत्य, गाणी या माध्यमातून आनंद व उत्साह निर्माण होतो. आजच्या काळात नवरा-बायको दोघेही एकमेकांसाठी उपवास करतात ही एक नवी सकारात्मक परंपरा उदयाला येत असून या सणाला सांस्कृतिक महत्त्व प्राप्त झाले आहे.

करवा चौथ हा सण स्त्रीच्या श्रद्धा, संयम व कुटुंबाबद्दलची निष्ठा दृढ होते. स्त्रियांची सजावट, मेहंदी, नृत्य, गाणी या माध्यमातून आनंद व उत्साह निर्माण होतो. आजच्या काळात नवरा-बायको दोघेही एकमेकांसाठी उपवास करतात ही एक नवी सकारात्मक परंपरा उदयाला येत असून या सणाला सांस्कृतिक महत्त्व प्राप्त झाले आहे.

दुसरी कथा पांडवांच्या काळशी निगडित आहे. म्हणे, द्रौपदीनेही पती अनुराच्या कल्याणासाठी करवा चौथचे व्रत केले होते. त्यामुळे पतीच्या सुरक्षिततेसाठी व सोख्यासाठी हे व्रत स्त्रिया आचरणात आणतात.

करवा चौथ व्रताची पद्धत म्हणजे सकाळी सुरुवात विवाहित स्त्री सूर्योदयापूर्वी हासग्रीव्हावाचे भोजन करते. हे भोजन प्रामुख्याने सासरच्या

करवा चौथ म्हणजे मातीचा कलश किंवा भांडे आणि चौथ म्हणजे चतुर्थी.

मंडळींकडून दिले जाते. तसेच, दिवसभर अन्न व पाणी न घेता उपवास केला जातो.

दिवसभर स्त्रिया सजतात, मेहंदी लावतात, नटतात. संध्याकाळचा पूजाविधीच्या वेळी करव्यामध्ये पाणी, धान्य भरले जाते. सखी-सोबती स्त्रिया एकत्र बसून पूजा करतात व आख्यायिका ऐकतात आणि शेवटी चंद्रदर्शन रात्री चंद्र उगवल्यावर त्याला चलयी अथवा जाळीदार वस्त्रातून पाहिले जाते. त्यानंतर पतीला त्याच चलयीतून पाहून पतीच्या हातून पाणी व अन्न घेऊन उपवास सोडला जातो.

करवा चौथ म्हणजे पूर्वी करवा चौथ हा सण फक्त पारंपरिक श्रद्धा, संयम व कुटुंबाबद्दलची निष्ठा दृढ होते. स्त्रियांची सजावट, मेहंदी, नृत्य, गाणी या माध्यमातून आनंद व उत्साह निर्माण होतो. आजच्या काळात नवरा-बायको दोघेही एकमेकांसाठी उपवास करतात ही एक नवी सकारात्मक परंपरा उदयाला येत असून या सणाला सांस्कृतिक महत्त्व प्राप्त झाले आहे.

करवा चौथ म्हणजे पूर्वी करवा चौथ हा सण फक्त पारंपरिक श्रद्धा, संयम व कुटुंबाबद्दलची निष्ठा दृढ होते. स्त्रियांची सजावट, मेहंदी, नृत्य, गाणी या माध्यमातून आनंद व उत्साह निर्माण होतो. आजच्या काळात नवरा-बायको दोघेही एकमेकांसाठी उपवास करतात ही एक नवी सकारात्मक परंपरा उदयाला येत असून या सणाला सांस्कृतिक महत्त्व प्राप्त झाले आहे.

कठीण आहे, कारण या उपवासात अन्नाबरोबरच पाणी पिण्यासही मनाई आहे, म्हणजेच हा निर्जल उपवास ठेवण्याचा नियम आहे.

संध्याकाळी चंद्र देवाला जल अर्पण केल्यावरच हे व्रत मोडले जाते. करवा चौथ व्रताचे अनेक महत्त्वाचे नियम आहेत, त्यांचे पालन न केल्यास स्त्रियांना त्यांच्या पूजेचे पूर्ण फळ मिळत नाही.

यादिवशी गणपती आणि करवा देवी व्यतिरिक्त चंद्र देवाची पूजा करणे देखील महत्त्वाचे आहे. चंद्र देव हे वय, सुख, समृद्धी आणि शांतीसाठी शिवाबदार ग्रह मानला जातो. करवा चौथच्या दिवशी चंद्र देवाची पूजा केल्याने वैवाहिक जीवन सुखी राहते. याशिवाय पतीचे वय वाढण्याची शक्यता ही वाढते.

देशातील अनेक राज्यांमध्ये करवा चौथ चा उपवास करक चतुर्थी व्रत म्हणूनही ओळखला जातो, करवा चौथ व्रताचे महत्त्वाचे नियम करवा चौथ उपवास सूर्योदयापूर्वी सुरू होतो आणि चंद्र उगवल्यावर समाप्त होतो. चंद्र देवाचे दर्शन घेऊनच हे व्रत मोडावे. वास्तुशास्त्रानुसार संध्याकाळी शिव परिवाराची पूजा करताना स्त्रीचे तोंड पूर्वेकडे असावे. या दिशेला तोंड करून पूजा करणे शुभ असते.

पारंपरिकदृष्ट्या करवा चौथ हा सण विवाहित स्त्रिया पतीच्या दीर्घायुष्याच्या कामनेसाठी साजरा करतात, परंतु आधुनिक काळात, विशेषतः तरुणांमध्ये, हा सण प्रेमिक-प्रेमिकांमध्ये देखील लोकप्रिय होत आहे.

पूर्वी करवा चौथ हा फक्त सौभाग्यवती स्त्रियांचा सण मानला जात असे. पण आता प्रेमात असलेल्या जोडप्यांसाठी एकमेकांप्रती निष्ठा, प्रेम आणि बांधिलकी दाखवण्यासाठी हा दिवस साजरा करतात.

या दिवशी अनेक तरुणी आपल्या बॉयफ्रेंडसाठी दिवसभर उपवास धरतात आणि त्यांच्यासाठी शुक्र-समृद्धी व यशाची प्रार्थना करतात. काही तरुण मुलंही आपल्या प्रेयसीसाठी उपवास करतात, जेणेकरून नात्यात समानतेचा आणि परस्पर प्रेमाचा सोंश झाले.

नागपूर निबंधक कार्यालयातील लाचकांड

भ्रष्टाचाराचे पुरावे आढळल्याने अधिकारी निलंबित

■ महासागर प्रतिनिधी

नागपूर, दि. ९ :

राज्यातील अनेक जिल्ह्यांमध्ये, तालुक्यांमध्ये जमीन खरेदी-विक्री व्यवहाराच्या कार्यालयात भ्रष्टाचाराचे प्रकार सुरू असल्याच्या तक्रारी वारंवार समोर येत असतात. नागरिकांकडून नोंदणीसाठी अतिरिक्त रक्कम मागितली जाते, अशी अनेक तक्रारी समाजमाध्यमांवर व्हिडिओ आणि पोस्टच्या स्वरूपातही पसरतात.

मात्र, या वेळी थेट राज्याचे महसूल मंत्री चंद्रशेखर बावनकुळे यांनीच अशा भ्रष्टाचाराचा पदाफाश केला आहे. नागपूरच्या खामला येथील दुय्यम निबंधक कार्यालयात त्यांनी अचानक धाड टाकत, थेट कारवाई करून संपूर्ण विभागाला हादरवून सोडले आहे.

प्रशासनात उडाली खळबळ

या प्रकरणात महसूल मंत्री बावनकुळे यांनी सह दुय्यम निबंधक अ. तु. कपाले यांना थेट निलंबित करण्याचा आदेश दिला आहे. या आदेशात नमूद करण्यात आले आहे की, मंत्र्यांनी भेट दिलेल्या कार्यालयात भ्रष्टाचाराचे पुरावे आढळल्याने संबंधित अधिकार्याला तात्काळ निलंबित करण्यात येत आहे. निलंबनाचे आदेश लागू असताना अ. तु. कपाले यांचे

मुख्यालय अमरावती विभागीय कार्यालयात ठेवण्यात आले आहे. सक्षम अधिकार्यांच्या पूर्वं परवानगीशिवाय त्यांना मुख्यालय सोडता येणार नाही, असे स्पष्टपणे नमूद करण्यात आले आहे.

महसूल मंत्री बावनकुळे यांनी दोन दिवसांपूर्वी कोणतीही पूर्वसूचना न देता नागपूरच्या खामला परिसरातील दुय्यम निबंधक कार्यालयात अचानक भेट दिली. त्यांच्यासोबत काही

पत्रकार आणि कॅमेरेही होते. मंत्र्यांनी कार्यालयातील कामकाजाची पाहणी करताना एका अधिकार्याच्या टेबलाजवळ संशयास्पद हालचाली दिसल्याने त्यांनी थेट ड्रावर तपासला. तेव्हा सर्वांसमोरच रोख ५ हजार रुपये सापडले.

ही घटना पाहताच उपस्थितांमध्ये एकच खळबळ उडाली. बावनकुळे यांनी तत्काळ चौकशीचे आदेश दिले आणि पोलिसांनाही याची माहिती दिली. हा संपूर्ण प्रकार पत्रकारांच्या उपस्थितीत झाल्याने तो काही क्षणांतच समाजमाध्यमांवर व्हायरल झाला आणि राज्यभरात चर्चेचा विषय ठरला.

तक्रारीनंतर मंत्र्यांची कारवाई
महसूल मंत्री बावनकुळे यांनी सांगितले की, या कार्यालयाबाबत

नागरिकांकडून वारंवार तक्रारी येत होत्या. जमीन नोंदणी, विक्री खरेदी किंवा कागदपत्रांच्या पडताळणीसाठी लाच मागितली जात असल्याच्या अनेक तक्रारी माज्याकडे आल्या. त्यामुळेच मी स्वतः येऊन वस्तुस्थिती पाहण्याचा निर्णय घेतला. त्यांच्या या धाडीनंतरच भ्रष्टाचाराचे जाळे उघड झाले. बावनकुळे यांनी तत्काळ उपस्थित अधिकार्यांना चौकशीचे आदेश दिले. तसेच, रोख रक्कम पंचनामा करून जप्त करण्यात आली. अनेकांनी या कारवाईचे स्वागत केले या धाडीदरम्यान उपस्थित कॅमेऱ्यांमुळे नागपूरच्या निबंधक कार्यालयातील भ्रष्टाचाराचे वास्तव संपूर्ण महाराष्ट्रात पाहिले. अनेक नागरिकांनी सोशल मीडियावर प्रतिक्रियांचा वर्षाव केला.

कॅण्डल लाईट प्रोटेस्ट मार्च

■ महासागर प्रतिनिधी, अमरावती, दि. ९ :

हातात मेणवत्या, डोक्यात अस्वस्थतेची ज्योत आणि ओठांवर संविधान वाचवा, लोकशाही वाचवा या घोषणा... अशा ध्वनिक वातावरणात चांदूर रेल्वे शहरात नागरिक, युवक, महिला, विद्यार्थी, कामगार सर्वजण एकत्र आले अन्यायाविरुद्ध आणि न्यायाच्या बाजूने!

चांदूर रेल्वे शहरात विविध राजकीय पक्ष, सामाजिक संघटना व नागरिकांच्या संयुक्त विद्यमाने कॅण्डल लाईट प्रोटेस्ट मार्च काढण्यात आला. लडाखच्या न्याय मागण्यासाठी आंदोलन करणारे पर्यावरणवादी सोनम वांगचूक यांच्यावर देशद्रोहाचा आरोप ठेवून रासुका अंतर्गत करण्यात आलेल्या अटकेचा तीव्र निषेध करण्यात आला. त्याचबरोबर भारताचे सार्वभौमत्व धुणुण गवई यांच्यावर जोडा भिरकावून न्यायदेवता आणि भारतीय संविधानाचा अवमान करणाऱ्या घटनेचाही तीव्र शब्दांत निषेध व्यक्त करण्यात आला.

२ सप्टेंबरचा काळा जीआर रद्द करा

■ महासागर प्रतिनिधी

नागपूर, दि. ९ :

मराठा आरक्षणासाठी काढलेल्या जीआर विरोधात सकल ओबीसी समाजाने एल्गार पुकारला असून, उद्या नागपुरात ऐतिहासिक मोर्चा आयोजित करण्यात आला आहे.

महायुतीच्या सरकारने ओबीसी आरक्षणात घुसखोरी करण्याचा प्रयत्न करत हा जीआर काढल्यामुळे समाजात प्रचंड आक्रोश आहे, अशी भावना काँग्रेस नेते आणि ओबीसी नेते विजय वडेड्वीवार यांनी व्यक्त केली. हा जीआर त्वरित रद्द करावा ही समाजाची एकमुखी मागणी आहे. दोन सप्टेंबरचा जीआर रद्द न केल्यास सरकारला लोक फिरु देणार नाहीत, असा इशारा वडेड्वीवार यांनी दिला. तसेच उद्याचा मोर्चा सरकारचा खरा 'डीएनए' सिद्ध करणारा ठरेल, असेही ते म्हणाले.

मराठा आरक्षणासाठी काढलेल्या जीआर रद्द करावा, या मागणीसाठी उद्या नागपुरात विजय वडेड्वीवार यांच्या नेतृत्वात सकल ओबीसी समाजाचा महामोर्चा काढण्यात येणार आहे. यशवंत स्टेडियम ते संविधान चौक दरम्यान हा मोर्चा निघणार आहे. यशवंत स्टेडियम परिसरात

उद्याचा मोर्चा सरकारचा डीएनए सिद्ध करणारा

आमचा डीएनए ओबीसी

असल्याचे सांगणाऱ्या फडणवीस सरकारने, हा जीआर काढून त्यांचा डीएनए कोणता आहे, हे उद्या सिद्ध करणारा हा मोर्चा असणार आहे. २ सप्टेंबरचा काळा जीआर रद्द करा, ही आमची कालही मागणी होती, आजही आहे आणि उद्याही राहणार आहे. उद्याच्या मोर्चा ही फक्त सुरुवात आहे. जीआर रद्द न केल्यास महायुती सरकारला लोक फिरु देणार नाहीत. ३७५ जातींवर जो अन्याय चाललाय, त्यांच्या हक्कांचे संरक्षण करण्यास तुम्ही पात्र नाही, याचा जाब ओबीसी समाज मंत्र्यांना, आमदारांना, लोकप्रतिनिधींना जाब विचारेल, असा इशारा त्यांनी दिला. कोणत्याही पक्षाला मोर्चासाठी निमंत्रण घ्यायला इथे कुणाचे लग्न किंवा बोरस नाही. हा ओबीसी समाजासाठी कार्यरत आहे. जो ओबीसी हिताच्या रक्षणाचे बोलेल, त्याला इथे येण्यापासून कुणी थांबवण्याचे कारण नाही. त्यांनी खुशाल येऊन सहभागी व्हावे. मोर्चाचे नेतृत्व समाज करतोय. मी ओबीसीचा कार्यकर्ता म्हणून काम करतोय, एवढीच माझी भूमिका असल्याचे विजय वडेड्वीवार म्हणालेत.

या मोर्चाची तयारी अंतिम टप्प्यात आलेली आहे. या मोर्चांमध्ये मोठ्या प्रमाणात ओबीसी नेते आणि कार्यकर्ते सहभागी होणार आहेत. विजय वडेड्वीवार यांनी आज मोर्चास्थळाची पाहणी करून तयारीचा आढावा घेतला. यावेळी त्यांनी माध्यमांशी संवाद साधला.

उद्याचा ओबीसीचा मोर्चा ऐतिहासिक होईल. नागपुरात सकल ओबीसी समाजाच्या वतीने दोन सप्टेंबरचा काळा जीआर रद्द झाला पाहिजे, ही सर्व समाजाची एकमुखी मागणी आहे. ज्या प्रमाणात ओबीसीमध्ये घुसखोरी करण्यासाठी महायुतीच्या सरकारने दोन सप्टेंबरचा जीआर काढून ओबीसीच्या मानेवर सुरी चालवण्याचे पाप केले. त्यामुळे जनतेमध्ये प्रचंड आक्रोश आहे, असा संताप त्यांनी व्यक्त केला.

उद्या सकाळी साडेअकरा ते बारा वाजेदरम्यान मोर्चाची सुरुवात होईल. महाराष्ट्रातून अनेक कार्यकर्ते नेते या मोर्चात येणार आहेत. सामाजिक चळवळींमध्ये ओबीसींच्या संघर्षांमध्ये, ओबीसींच्या हक्कासाठी लढणाऱ्या प्रतिनिधींना सुद्धा मार्गदर्शन करण्यास आम्ही पाचारण केल्याचे ते म्हणाले.

ओबीसीसाठी लढणारा योद्धा विजूभाऊ बोचरे यांचे आत्मबलदान

■ महासागर प्रतिनिधी

आलेगाव (पातूर, अकोला), दि. ९ :

येथील प्रतिष्ठित ओबीसी नेते व महाराष्ट्र राज्याचे मंत्री छानराव भुजबळ यांचे खुदे समर्थक, तसेच बाळासाहेब आंबेडकर यांचे विश्वासू अनुयायी असलेले विजय (विजू) बोचरे यांनी ओबीसी आरक्षण वाचविण्यासाठी टोकाचा निर्णय घेत आपले जीवन संपवले असल्याची दुःखद व संतापजनक घटना समोर आली आहे. बुधवारी रात्री उशिरा आलेगाव बस स्थानक परिसरातील प्रवासी निवाऱ्यावर विजू भाऊ बोचरे यांनी आत्महत्या केली. घटनेची माहिती मिळताच पोलिसांनी घटनास्थळी धाव घेतली असता, त्यांच्या खिशात मुख्यमंत्री व राज्य सरकारला उद्देशून लिहिलेले ओबीसी आरक्षणाबाबतचे मागणीपत्र मिळाले. तसेच त्यांच्या डोक्यावर ओबीसी आरक्षण बचाव अशी पट्टी बांधलेली होती.

आत्महत्तेपूर्वी त्यांनी सोशल मीडियावर ओबीसीचे आरक्षण वाचले पाहिजे, असा आशय असलेल्या पोस्ट व स्टेट्स टाकले होते. त्यांनी ओबीसी समाजाला न्याय मिळावा, आरक्षण टिकवण्यासाठी सरकारने ठोस भूमिका घ्यावी अशी मागणी त्या पोस्टमध्ये केली होती. ओबीसी समाजातील युवकांमध्ये संतापाची लाट असून, ओबीसीसाठी लढणाऱ्या या सच्च्या योद्ध्याला शासनाकडून काय न्याय

ओबीसी आरक्षण अबाधित राहीलच पाहिजे

मिळणार? असा प्रश्न सर्वत्र उपस्थित केला जात आहे.

स्थानिक नागरिकांच्या म्हणण्यानुसार, विजू भाऊ बोचरे हे समाजातील दुर्बल घटकांसाठी नेहमी झटणारे, सामाजिक न्यायासाठी कार्यरत राहिलेले आणि ओबीसी आरक्षण टिकवण्यासाठी नेहमीच लढा देणारे कार्यकर्ते होते. त्यांच्या निधनाने ओबीसी समाजात मोठी पोकळी निर्माण झाली आहे. या घटनेचा पुढील तपास चालीन पोलिसांकडून सुरू असून, शासनाने ओबीसी समाजाशी न्याय करावा अशी मागणी होत आहे.

प्रेमी युगुलाची आत्महत्या

■ महासागर प्रतिनिधी, यवतमाळ, दि. ९ :

घाटंजी शहरापासून १५ किलोमीटर अंतरावरील जुनोनी शेतशिवारात एका अल्पवयीन प्रेमी युगुलाने विहिरीत उडी टाकून आत्महत्या केली. दुपारी शेतकरी आपल्या शेतातील विहिरीकडे गेले असता त्यांना विहिरीत दोन मृतदेह तरंगताना दिसले. सदर युगुल ५ ऑक्टोबरपासून घरातून बेपत्ता होते. मुलीच्या वडिलांनी ७ ऑक्टोबर रोजी घाटंजी पोलिस ठाण्यात तक्रार दाखल केली होती. पोलिसांनी तत्काळ शोधमोहीम सुरू केली होती. घटनास्थळी घाटंजी पोलिसांनी पंचनामा करून तपास सुरू केला आहे. पुढील तपास पोलिस निरीक्षक केशव ठाकरे यांच्या मार्गदर्शनाखाली घाटंजी पोलिस तपास करीत आहेत.

मराठी चित्रपटसृष्टीत एक आगळवेगळी आणि ऐतिहासिक टप्पा गाठला जाणार आहे. लग्न आणि बरंच काही हा नवा मराठी चित्रपट पूर्णपणे महिला शक्तीच्या बळावर साकार होणार आहे.

या चित्रपटाचे सर्व टप्पे स्त्रियांच्या कुशल हातांनी पार पाडले जाणार आहेत.या चित्रपटाचे दिग्दर्शन वेदांती दाणी करणार असून, निर्मितीचा मान डॉ संजना सुरेश पै आणि अंजली नायनकर यांच्याकडे आहे. कथा लेखिका यश्री मसुरकर ह्या लिहिणार आहेत.

ह्या चित्रपटाचे छायाचित्रण रिमिता निर्मल करणार आहेत, तर संगीत दिग्दर्शन वैशाली सामंत करणार आहेत. अभिनयाच्या माध्यमातून या चित्रपटाला जिवंत रूप देणार आहेत लोकप्रिय आणि प्रतिभावान अभिनेत्री पूजा सावंत आणि शर्मिला

स्त्रीशक्तीचा उत्सव करणारा मराठी चित्रपट

लग्न आणि बरंच काही

लोकरंजन

एका लव्ह स्टोरीच्या अरेंज मॅरेजची गोष्ट

राजाराम शिंदे.प्रत्येक पायरीवर महिलांचाच ठसा असलेला हा आगळवेगळ्या चित्रपट मराठी चित्रपटसृष्टीसाठी आणि महिला सशक्तीकरणाच्या दृष्टीने एक

अभिमानास्पद पाऊल ठरेल. महिलांच्या जीवनातील सूक्ष्म भावना, अनुभव, स्वप्न आणि संघर्ष या चित्रपटाच्या माध्यमातून प्रभावीपणे मांडण्याचा प्रयत्न केला जात आहे. तसेच लग्नानंतरच आयुष्य मुलीसाठी केवळ नव्या जबाबदाऱ्यांचं दार उघडत नाही, तर ते तिच्या जीवनप्रवासातील एक नवा अध्याय, नवी वाटचाल आणि नातेसंबंधांच्या नव्या ओळखीचा आरंभ ठरतो, हे सह लग्न आणि बरंच काही या सिनेमाच्या माध्यमातून प्रेक्षकांना अनुभवता येणार आहे.

डिजिटल युगातील संवादाचे

रूप आणि व्हीएफएक्स यांचा सुंदर मिलाफ यात आहे. आधुनिक तंत्रज्ञान, भावनांनी भरलेली कथा आणि सतीश राजवाडेची खास प्रेमकथेची मांडणी या सगळ्यांचा अनोखा संगम प्रेमाची गोष्ट २ च्या ट्रेलरमधून दिसत आहे. एव्हरेस्ट एंटरटेनमेंटचे निर्माते संजय छात्रिया आणि सह-निर्माते अभित भानुशाली यांचा हा महत्वाकांक्षी प्रकल्प असून, अपार प्रेम या बॅनरच्या नावाला

दिग्दर्शनाची जबाबदारी सतीश राजवाडे यांनी सांभाळली आहे.

या चित्रपटात ललित प्रभाकर, ऋचा वैद्य, रिधिमा पंडित, स्वप्निल जोशी, भाऊ कदम यांच्या प्रमुख भूमिका आहेत. ह्यप्रेम आणि नशिबाचा हा जादुई प्रवास प्रेक्षकांना २९ ऑक्टोबर म्हणजेच दिवाळीच्या शुभमुहूर्तावर अनुभवायला मिळणार आहे.

जिह्द आणि

सामर्थ्याच्या

अदम्य प्रवासाची

प्रेरणादायी गाथा

आता मोठ्या

पडद्यावर

श्रेयस

तळपदे आणि

एफ्तुएफ्स मोशन

पिक्चर्स प्रा. लि. सादर करीत

आहेत अशी कथा जी केवळ

मनोरंजनापुरती मर्यादित नसून

प्रत्येक स्त्रीच्या सामर्थ्याला, तिच्या

सहनशीलतेला आणि तिच्या अदम्य

धैर्याला उजाळ देणारी आहे.

दसऱ्याच्या शुभ मुहूर्तावर या चित्रपटाची नांदी संपन्न

झाली. हा चित्रपट प्रत्येक स्त्रीमध्ये असलेल्या सुप्त

शक्तीचे दर्शन घडवणार आहे.

असू देत लाख महिलांवर... पुरे आहे फक्त एक 'मर्दिनी'

या संकल्पनेवर आधारित असलेला हा चित्रपट

समाजातील वाईटाच्या विरोधात उभारी घेणाऱ्या

एका सामान्य स्त्रीच्या अलौकिक शौर्याची गोष्ट

सांगेल.

निर्माते श्रेयस तळपदे यांनी यावेळी

सांगितले, प्रेक्षकांना नेहमीच

काहीतरी वेगळं देण्याची

परंपरा एफ्तुएफ्स

श्रियाला भेटून पाणावले डोळे

मालिका म्हणजे प्रेक्षकांचं एक नवीन कुटुंब असतं. सन मराठीवरील 'इन्स्पेक्टर मंजू' या मालिकेला प्रेक्षकांकडून अफाट प्रतिसाद मिळत आहे.

याआधी ८४ वर्षांचे आजोबा सत्या- मंजूची गोष्ट खरी आहे असं समजून थेट सेटवर पोहोचले होते. त्यानंतर आता पुन्हा एकदा मालिकेची गोष्ट खरी आहे असं समजून सत्या- मंजूला भेटण्याचा हट्ट करणारी चाहती समोर आली आहे.

मुंबईच्या जोगेश्वरीत राहणारी श्रिया नाईक ही

सत्या-मंजूची मोठी चाहती आहे. श्रियाला डाउन सिंड्रोम आहे

हा आजोबा आहे. ती या मालिकेतील पात्रांना आपले खरे

मित्र समजते. मालिकेत मंजूला गोळी लागल्यापासून

श्रिया अस्वस्थ होत नेहमी सातात्याला जाण्याचा हट्ट आईबाबांकडे करत असते. तिला बरं वाटावं म्हणूनच मालिकेतील कलाकार सत्या आणि मंजूने थेट तिच्या घरी पोहोचून खरा सपरप्राईज दिलं. कलाकारांना समोर पाहताच श्रिया आनंदाने भारावून गेली.

यावेळी सत्या-मंजूने तिला एक सुंदर फोटो फ्रेम गिफ्ट केली ज्यात त्यांचा आणि श्रियाचा फोटो आहे. हा क्षण श्रियासाठी अविस्मरणीय ठरला. श्रियाचा या प्रेमावर मंजू म्हणजेच अभिनेत्री मोनिका राठी म्हणाली की, मंजूला मिळणार हे प्रेम पाहून मी निशब्द आहे. सातारा ते मुंबई हा प्रवास पहिल्यांदा फार वेगळा होता. कारण आज मी आणि सत्या आमच्या एका फॅनला भेटण्यासाठी मुंबईला आलो आहोत. श्रिया आमच्या मालिकेतील प्रत्येक पात्रावर भरभरून प्रेम करते.

प्रत्येक भाग तिने बारकाईने पहिला आहे. ती म्हणाली, मम्मोसाहेबांना मी चांगल्याच घडा शिकवेन. हे वाक्य ऐकून मला धक्का बसला. कारण ती मालिकेत

इतकी गुंतली आहे. ती डाऊन सिंड्रोम या आजारात आहे आणि या सगळ्यात ती मंजूला तिची खास मैत्रीण मानते. हे सगळं ऐकून आणि आज प्रत्यक्षात तिला भेटून मी

भरून पावले.

■ संकलन व संयोजन :

सुबोध रणशेखरे, ९८३३१४६३५६

subodh.ransheve @rediffmail.com